

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Masullo Garcia

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

APROVAT DEFINITIVAMENT PER LA
COMISSIÓ D'URBANISME DE BARCELONA
EN SESSIÓ 19 SET. 2001

LA SECRETARIA.

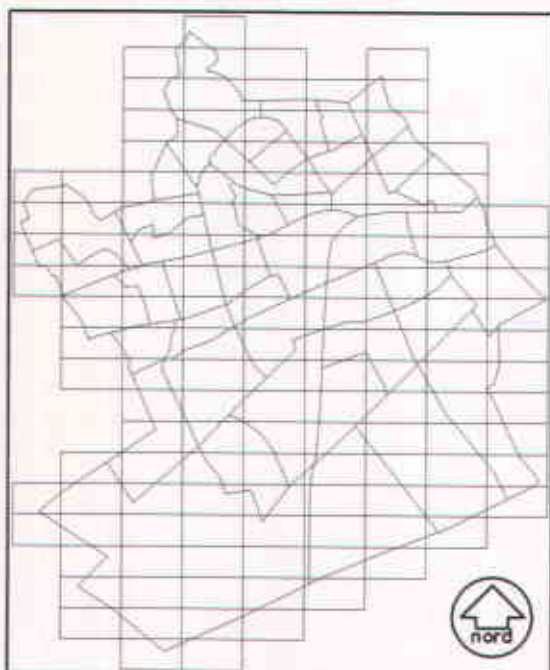
Ajuntament de L'Hospitalet

A D U

Agència de Desenvolupament Urbà
de L'Hospitalet

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

TEXT REFÓS
2001

LOCALITZACIÓ DELS EDIFICIS CATALOGATS

QUADERN 07: CATÀLEG

(V) Fitxes 41 a 50
Just Oliveras, C., núm. 37 / Major, C., núm. 54

MAIG 2001

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data.
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

ADREÇA PRINCIPAL : Just Oliveras, Rambla de, 37

ADREÇA SECUNDARIA: Pau, Ptge. de la, 1

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC TEXT REFÓS
 DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Generalitat de Catalunya
 Departament de Política Territorial
 i Obres Públiques
 Comissió d'Urbanisme de Barcelona

2001

ADREÇA PRINCIPAL: Just Oliveras, Rambla de, 37
 Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data
ADREÇA SECUNDARIA: Pau, Ptge. de la, 1 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001
 LA SECRETARIA GENERAL
CRONOLOGIA I AUTORS: 1916 Construcció original **Petra Manillo Garcia**
 Ramon Puig i Gairalt, arquitecte
US ORIGINAL: Habitatges
US ACTUAL: Habitatges

BIBLIOGRAFIA:

GIMENEZ/LOPEZ/LLOREDA/RUIZ/DOMINGUEZ, 1992.

ARXIUS:

A.H.H. Expedients 1572 i 1620.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data:
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mabillo García

Vista general de l' edifici (Gener 1995)

CITES:

(GIMENEZ/LOPEZ/LLOREDA/RUIZ/DOMINGUEZ, 1992)

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data.
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petro Mahillo Garcia

"Es tracta d'un edifici d'habitatges, entre mitgeres, de planta baixa i dos pisos, que fa cantonada amb el passatge de la Pau, i el comendatari del qual fou Pablo Llopis Hortal. A la façana principal, la planta baixa presenta les portes d'accés a l'habitatge i els locals comercials. Els dos pisos superiors tenen el mur recorregut per dues balconades cadascun. Les finestres balconeres són enmarcades amb motlures de pedra, i tenen forma d'arc deprimat còncau amb clau central. Al voltant de l'arc hi ha decoració vegetal i les baranes presenten treball de ferro forjat amb reganyols. Cada balconada és suportada per quatre carteles unides per relleus de garlandes.

Els extrems de la façana són recorreguts per dues pilastres formades per lloses, decorades a la paret superior amb un medalló amb garlandes. El coronament és senzill amb un voladís que sobresurt per sobre dels respiralls ovalats.

A partir del primer pis, la façana lateral es divideix amb quatre cossos mitjançant tres pilastres: dos d'ells són recorreguts per balcons senzills i els altres dos per finestres. L'estructura dels balcons és la mateixa de la façana principal, com en les finestres, encara que aquestes manquen de la decoració de relleus.

L'harmonia de l'edifici es veu trencada per la modernització de la part destinada al bar, que no ha respectat ni l'estructura ni els colors originals" (p. 51)

VALORACIÓ:

A partir de 1915, coincidint amb el seu nomenament com arquitecte municipal de l'Hospitalet, Puig Gairalt abandona, en la seva obra, les referències literals al secessionisme centre-europeu, com constaten les seves biògrafes en el llibre "Els arquitectes Antoni i Ramon Puig Gairalt". Així, centrant-nos a l'Hospitalet, després de la Botiga Nova i de les Cases Barates, Puig construeix una sèrie d'edificis com el que ens

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

ocupa, en els quals sembla temptejar una aproximació als corrents noucentistes de l'època.

Petra Mahillo Garcia

Al número 37 de la Rambla de Just Oliveras, el plantejament arquitectònic és clar en el sentit acadèmic: casa de renda tipològicament convencional amb les façanes jerarquitzades segons la via a la que donen front, amb l'entrada per la Rambla i galeries al darrera. La composició s'organitza mitjançant la diferenciació de la planta baixa (sòcol) i de la cornisa (balustres i ornaments desapareguts) i s'utilitzen unes pilastres per endreçar finestres i balcons. L'ornamentació, tot i referir-se vagament encara a l'etapa anterior (medallons dels capitells de les pilastres, garlandes als dintells), incorpora elements barroquitzants a la cornisa (veure les façanes del projecte), com ara òculs, balustres rodons i boles. Tot en un plegat, però, l'ornament no adopta en aquest edifici un paper decisiu en la seva formalització i aquest caràcter dubitatiu pot ser degut a la postura de recerca que adopta Puig a partir de 1915. Es tracta, en definitiva, d'una obra d'encàrrec executada amb ofici i professionalitat, que adquireix rellevància en el context de la Rambla, entesa des de la memòria consolidada d'un centre a l'Hospitalet, que convé potenciar a través dels seus millors edificis a causa de la qualitat centrífuga de la ciutat.

PROTECCIÓ:

Nivell C

Façanes, volumetria i espais comuns

CRITERIS D'INTERVENCIÓ:

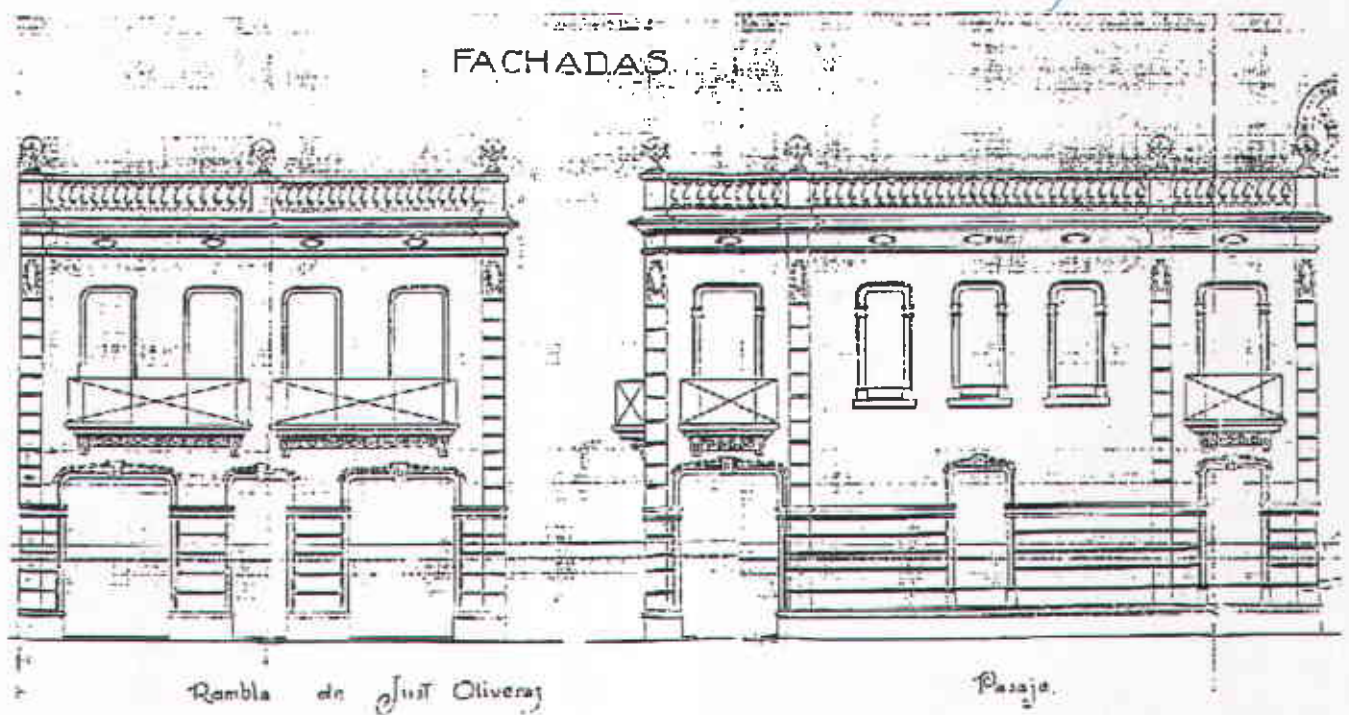
A les façanes principal i lateral només s'han d'admetre actuacions de restauració ortodoxa, inclosos elements complementaris com fusteries i persianes de llibret. Seria convenient, en aquest cas, restituir la balustrada de coronament segons els plànols de 1916.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Façanes del projecte original de Ramon Puig i Gairalt (1916). El mateix autor afegiria un nou pis al projecte inicial.

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

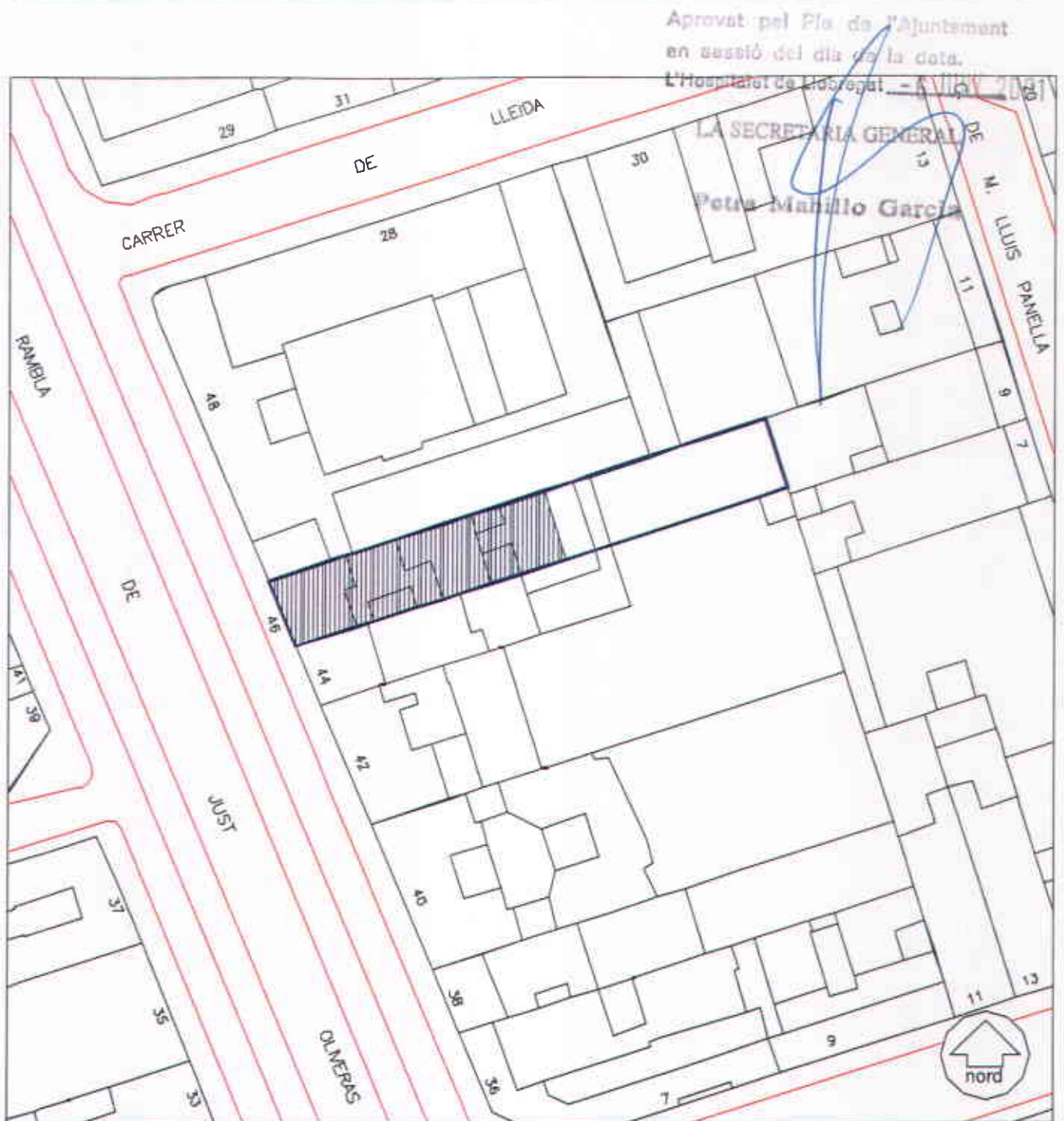
Petra M. Milla García

SITUACIÓ URBANÍSTICA:

Actualment, aquesta casa està inclosa pel PGM en zona 13b (densificació urbana semiintensiva), a la modificació del PGM aprovat definitivament el 7 de novembre de 2000 s'aprova la desafectació del xamfrà de l'edifici. En coherència amb la valoració realitzada, es proposa congelar l'edificabilitat.

ADREÇA PRINCIPAL :

Just Oliveras, Rambla de, 46

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC - TEXT REFÓS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

2001

ADREÇA PRINCIPAL:

Just Oliveras, Rambla de, 46 Aprobat pel Pla de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

CRONOLOGIA I AUTOR/S:

1917 Projecte de reformes

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNE 2001

Ramon Puig Gairalt, arquitecte

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

US ORIGINAL:

Habitatge

US ACTUAL:

Habitatge

ARXIU:

A.H.H. Expedient 1637

Aprobat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data.
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahello Garcia

Vista general de façana (Novembre 1994)

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data,
 L'Hospitalet de Llobregat - JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

VALORACIÓ:

A partir de 1915, coincidint amb el seu nomenament com arquitecte municipal de l'Hospitalet, Puig Gairalt abandona, en la seva obra, les referències literals al secessionisme centre-europeu, com constaten les seves biògrafes en el llibre "Els arquitectes Antoni i Ramon Puig Gairalt". Així, centrant-nos a l'Hospitalet, després de la Botiga Nova i de les Cases Barates, Puig construeix una sèrie d'edificis com el que ens ocupa, en els quals sembla temptejar una aproximació als corrents noucentistes de l'època.

Al número 46 de la Rambla de Just Oliveras, Puig Gairalt construeix un edifici de planta baixa i tres pisos per al seu pare, Ramon Puig i Campreciós. El projecte i la concessió del permís són de l'any 1917 i en l'expedient consta que l'actuació consisteix en l'aixecament de dos pisos sobre una edificació existent. Hem de considerar, no obstant, que el resultat és un sol edifici nou i no la juxtaposició de dos, malgrat l'indici inequívoc de la presència de tres forats a la planta baixa i la posició descentrada del portal d'accés.

De les tres cases de renda que construeix en el incert període 1915-1922 a la Rambla - els números 37, 46 i 71-75- aquesta és en la que sembla expressar-se amb menys convencionalisme, potser per tractar-se d'un encàrrec de la seva família. La forma de les obertures, retallades sobre el pla de la façana, les rajoles de dos colors fent un escaquer, la ceràmica verda dels ampits, el tipus de barana de ferro mateix, la simple netedat de la composició, ens duen ressonàncies de la vessant populista del noucentisme. El remat que apareix en el projecte ha desaparegut (potser no es va arribar a fer) però és significatiu perquè, tot i seguint amb la mateixa tendència, hi introdueix un parell de pilastres d'inspiració secessionista.

La valoració d'aquest edifici s'arrodoneix en la seva situació urbana, en el context d'una Rambla que convé potenciar com a centre a través dels seus millors edificis.

PROTECCIÓ:

Nivell C

Façana i espais comuns

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data.
 L'Hospitalet de Llobregat, 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

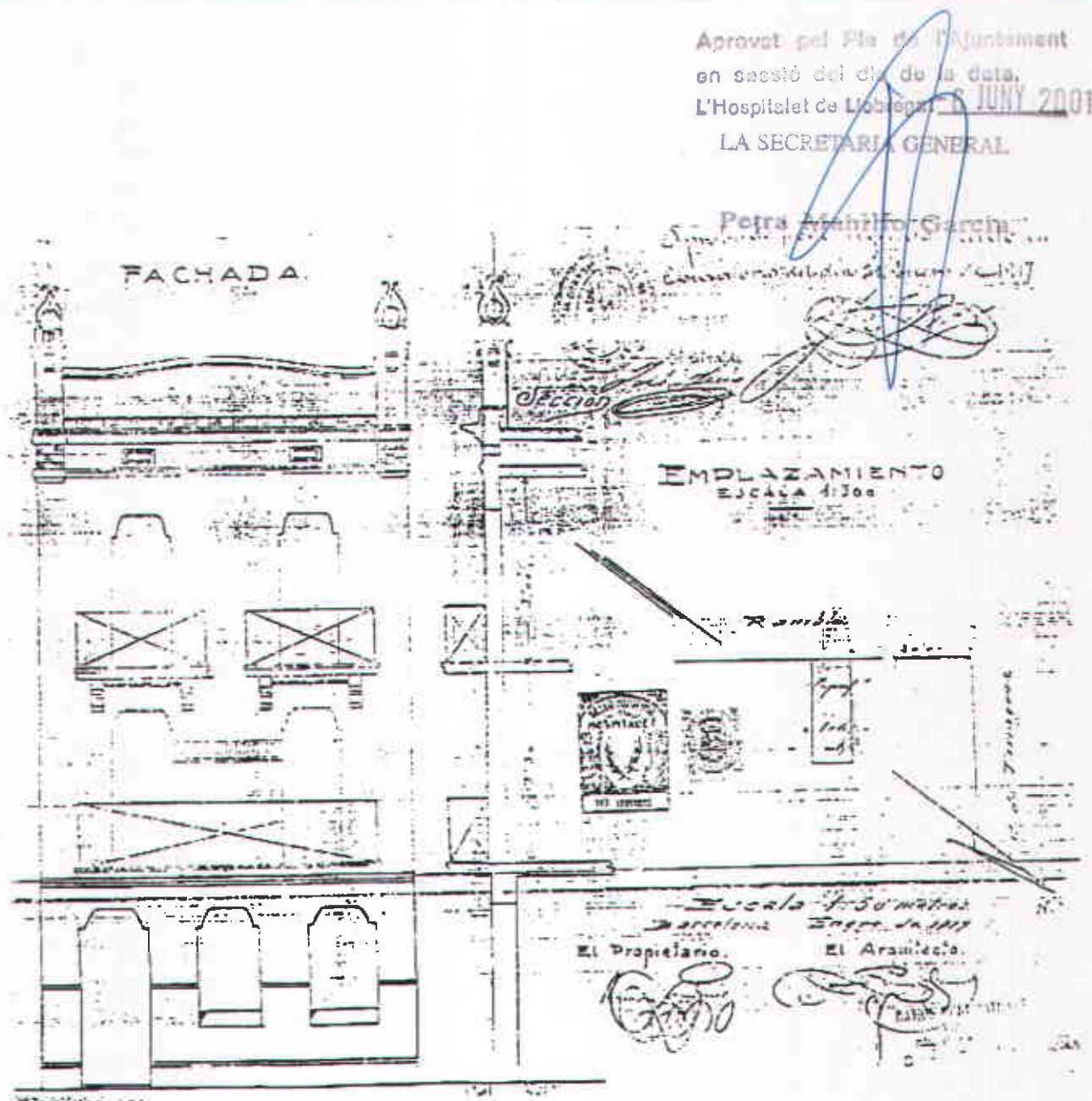
Petra Mahillo Garcia

CRITERIS D'INTERVENCIÓ:

A la façana només s'han d'admetre actuacions de restauració ortodoxa, inclosos els elements complementaris com fusteries i persianes de llibret. S'aconsella extraure mostres de l'estuc per averiguar-ne el color d'origen, així com de les motlures, que podrien ser ceràmiques. El remat que apareix en el projecte només hauria de restituir-se en el cas de trobar-se proves documentals més detallades, com per exemple fotografies antigues.

Les característiques de l'edifici aconsellen mantenir les seves proporcions, però no justifiquen un trencament singular de la continuïtat de la Rambla. Per tant, en el cas que es volgués recuperar part de l'edificabilitat que li correspon, caldria estudiar un projecte d'addició reculada respecte de l'alineació de façana. Aquesta operació hauria de comportar el disseny d'un coronament que, o bé reproduís amb fidelitat l'original o bé s'hi inspirés lliurement. La situació planimètrica de la nova façana hauria de dependre d'un estudi estructural de distribució de càrregues. Tant per la dificultat compositiva com per la recolocació d'edificabilitat que comporta una operació d'aquest tipus, es proposa tramitar-la com a Estudi de Detall i no com a simple llicència directa, amb la finalitat d'obtenir el màxim consens ciutadà.

Projecte d' addició d'un pis (Ramon Puig i Gairalt, 1917)

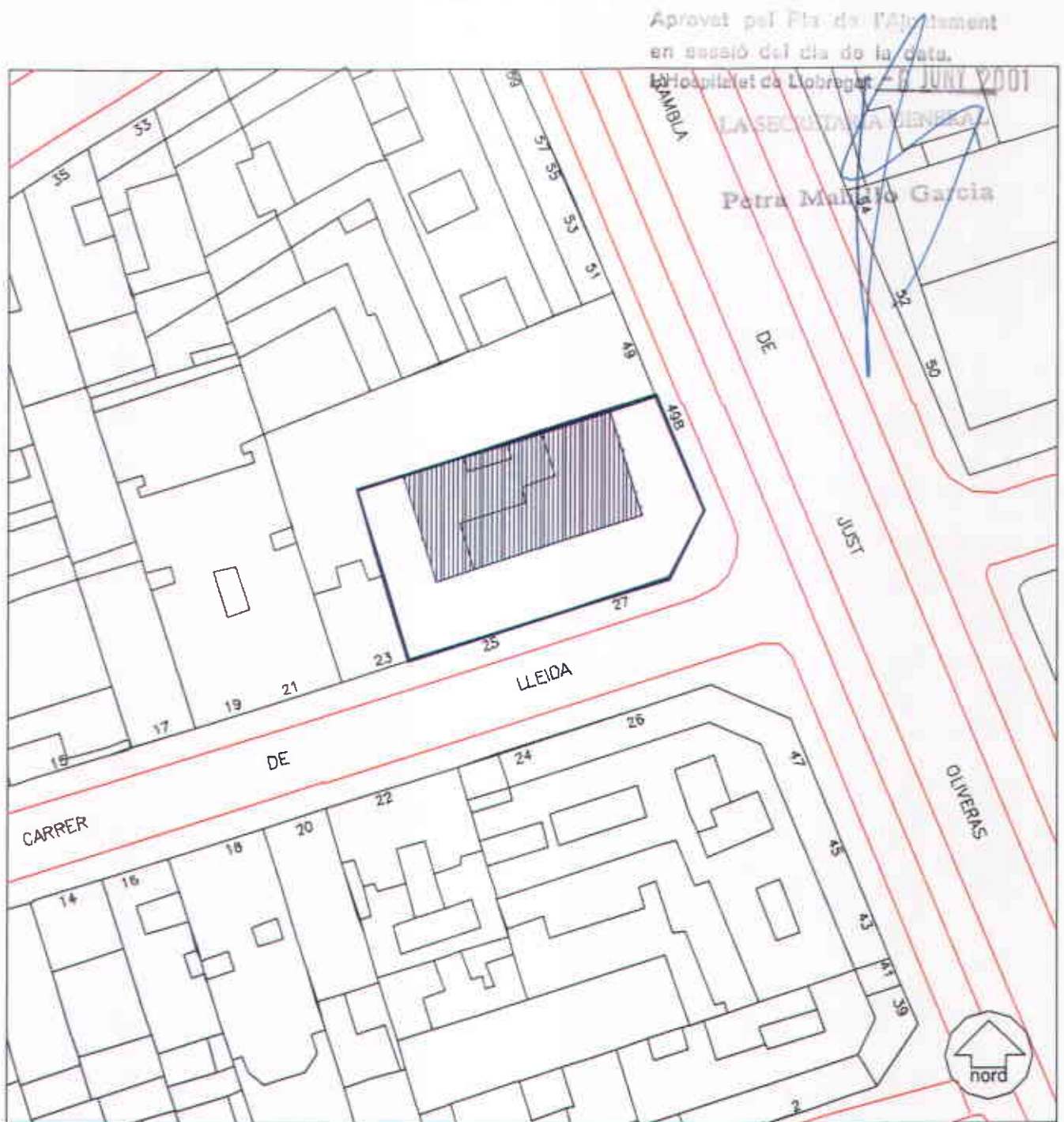

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data,
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001
 LA SECRETARIA GENERAL,

SITUACIÓ URBANÍSTICA:

Actualment, aquesta casa està inclosa pel PGM en zona 13b (densificació urbana semiintensiva). En coherència amb la valoració realitzada, es proposa mantenir la qualificació deixant oberta la possibilitat de recuperar parcialment l'edificabilitat mitjançant un Estudi de Detall que tingui en compte l'harmonització amb la façana actual d'acord amb allò que s'ha establert als criteris d'intervenció.

ADREÇA PRINCIPAL : Just Oliveras, Rambla de, 49 B

ADREÇA SECUNDARIA: Lleida, C. de, 25-27

ADREÇA PRINCIPAL: Just Oliveras, Rambla de, 49 B

ADREÇA SECUNDARIA: Lleida, C. de, 25-27

DENOMINACIÓ: Casa Sanfeliu

CRONOLOGIA I AUTOR/S: 1928 Projecte
Ramon Puig i Gairalt, arquitecte

US ORIGINAL: Habitatge unifamiliar aï llat

US ACTUAL: Habitatge unifamiliar aï llat

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

BIBLIOGRAFIA:

CASAS, 1986 B.

GIMENEZ/LOPEZ/LLOREDA/RUIZ/DOMINGUEZ, 1992.

Memòria, 1928.

SUAREZ/VIDAL, 1993.

ARXIUS:

A.H.H. Expedients 5609

AHUAD del COAC, 1980, 33 i 21.

A.P.V.

ROVIRA, inèdit

SUAREZ/VIDAL, inèdit.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data
 L'Hospitalet de Llobregat 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Façana lateral del carrer Lleida (Novembre 1994)

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Façana principal (Novembre 1994)

CITES:

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

(PEPPA)

Petra Manillo Garcia

"Descripción arquitectónica: Edificio de planta baja con posterior adición de un piso sobre una parte de la planta baja. Edificio noucentista (últimos años). Interior (cuidado). Composición de volúmenes y de relieves planos".

(CASAS, 1986 A)

"En aquesta casa veiem com es combinen elements constructius cúbics, ja fortament influenciats pel racionalisme, amb un concepte decoratiu plenament mediterrani i noucentista. Tanmateix, quan aquesta torre es va construir l'any 1929..." (p. 39)

(SUAREZ/VIDAL, inèdit)

"PROPIETARI: Santiago Sanfeliu (veí de Barcelona)

DATA: Projecte juny de 1928.

TIPOLOGIA/DESCRIPCIÓ: Casa unifamiliar aïllada composta de p.b. i terrat amb un petit cos per safareig, no obstant això queda una mitgera com a possible col·locació d'una casa aparellada. La planta pot dividir-se per la seva estructura constructiva en tres cossos segons la col·locació de les biguetes. Un cos central en el que les biguetes estan disposades perpendiculars a la porta principal i dos cossos laterals col·locades paral·leles a la porta principal i que d'alguna manera es tradueixen en els dos petits porxos situats als extrems (avui un d'ells suprimit). Està envoltada per jardí i una escala del tipus imperial amb el porxo dona lloc a l'entrada principal situada al bell mig de la planta regular. El passadís central serveix de distribuïdor i els serveis s'han agrupat entorn d'un pati de llums interior on una escala tremendament emfasitzada mena a un espai secundari: terrat i zona de safareig. La planta consta de: quatre dormitoris, menjador, hall, saló, despatx, cuina, cambra de bany i W.C. La coberta és de teulada a

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data
 - 6 JUNY 2001
 L'Hospitalet de Llobregat
 LA SECRETARIA GENERAL

la catalana amb revoltons i biguetes de sostre mort. Aparició de porxos i pèrgoles emfasitzades. Estil Art Déco.

Petra Mabillo Garcia

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA: Hem parlat d'emfasització d'elements: escala, pèrgoles i també hauríem d'afegir l'alçària desproporcionada per una casa de p.b. Així com el joc de desproporcions és prolongat en els gruixos de les cornises que corresponen al tractament d'un habitatge de més plantes. Tot això ens mena a un estil Art Déco i alhora expressionista. La unitat de les arts s'ha volgut remarcar en l'agencament interior i en plafó pintat de l'exterior i el brollador coronat amb una escultura d'en Rafael Solanic." INVENTARIAT EL 1980.

(SUAREZ/VIDAL, 1993)

"Entre les realitzacions [de cases unifamiliars ai llades] se'n destaca, per exemple, el xalet de Felip de Alverico, situat a la Rambla (1916) o el de Santiago Sanfeliu (1928) construït en el mateix indret i el de Jaume Ysern Hombravella (1930) que s'edificà a la plaça del Repartidor, en el mateix barri "Centre" (p. 82)

VALORACIÓ:

El procés d'urbanització del nou eix viari de la Rambla de Just Oliveras -iniciat al 1907- es perllongà al llarg de les dècades següents. Això ha comportat que els exemples d'arquitectura original que encara ens resten mostrin un ventall del que eren els gustos i estils arquitectònics del moment.

L'edifici que ens ocupa, situat a la cantonada amb el carrer Lleida, on de fet s'obre la porta de la casa, exemplifica un d'aquests estils de principis de segle, alhora que mostra l'evolució artística i personal de l'arquitecte de l'Hospitalet Ramon Puig i Gairalt. En aquesta obra projectada el 1928, Puig i Gairalt comença la seva travessia del classicisme noucentista -amb referents art decó- cap a una concepció volumètrica propera al racionalisme.

Aprovet pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

El resultat és una obra realment singular, que combina els volums cúbics dels diferents cossos amb elements d'altres referents estilístics, com l'escala imperial d'accés a la porta o la font del jardí.

Un dels cossos laterals ha estat modificat amb un afegit posterior que desvirtua l'antiga composició de l'edifici. A la façana destaca el joc de colors dels estucats i un esgrafiat de grans proporcions de la Verge de Montserrat amb les muntanyes darrera.

PROTECCIÓ:

Nivell C: Edifici i jardí.

CRITERIS D'INTERVENCIÓ:

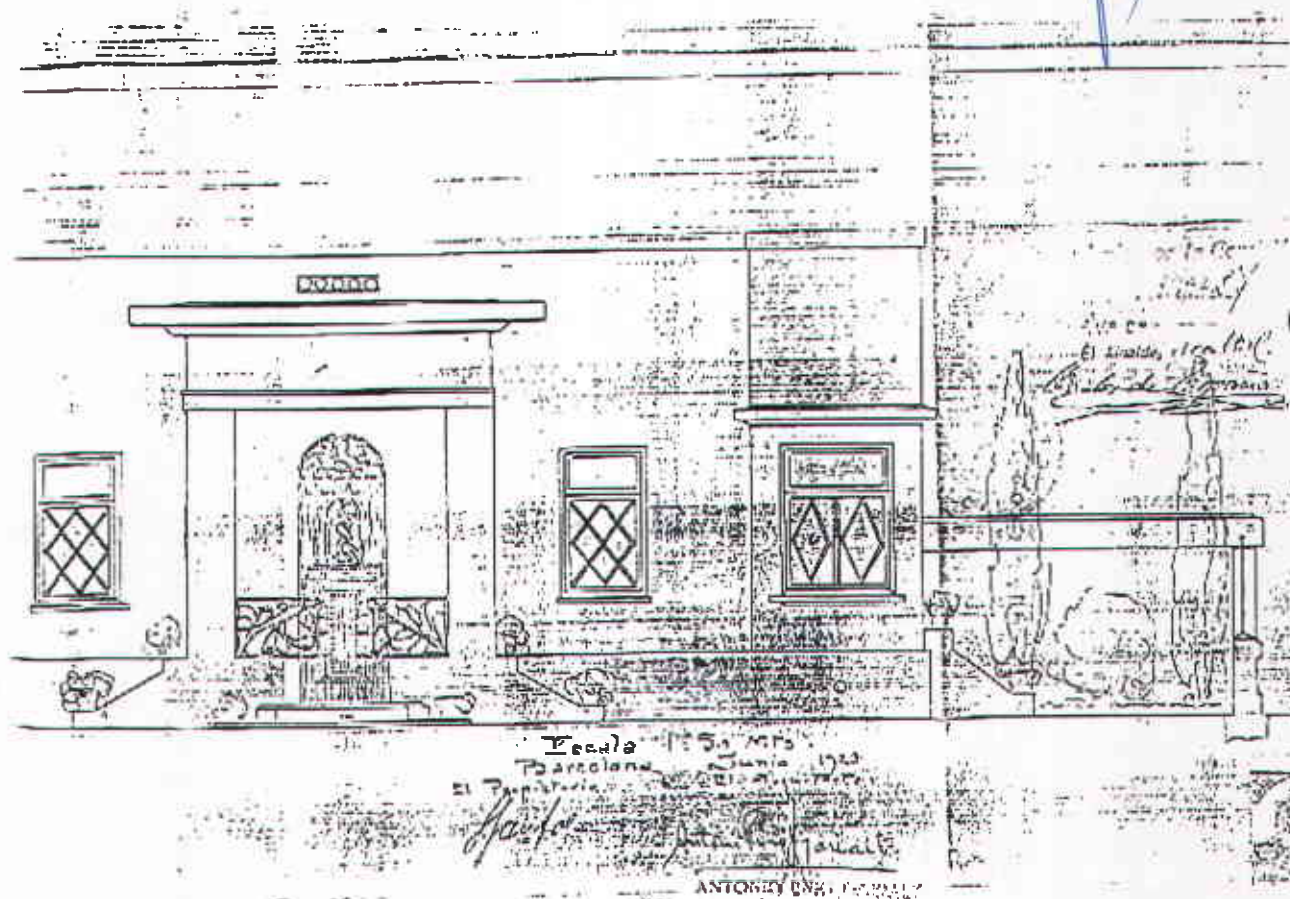
Donada l'originalitat de la casa i d'acord amb la protecció proposada, les úniques actuacions permeses hauran de ser de restauració i seguiran uns criteris absolutament ortodoxa. Això ha de ser així tant en el tractament de les façanes -respectant textura i colors dels estucats- com amb elements secundaris: pèrgoles, jardí i escala d'accés.

En cas d'una actuació contundent, caldria valorar l'eliminació del cos afegit per tal de recuperar la distribució volumètrica original.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data.
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001
 LA SECRETARIA GENERAL

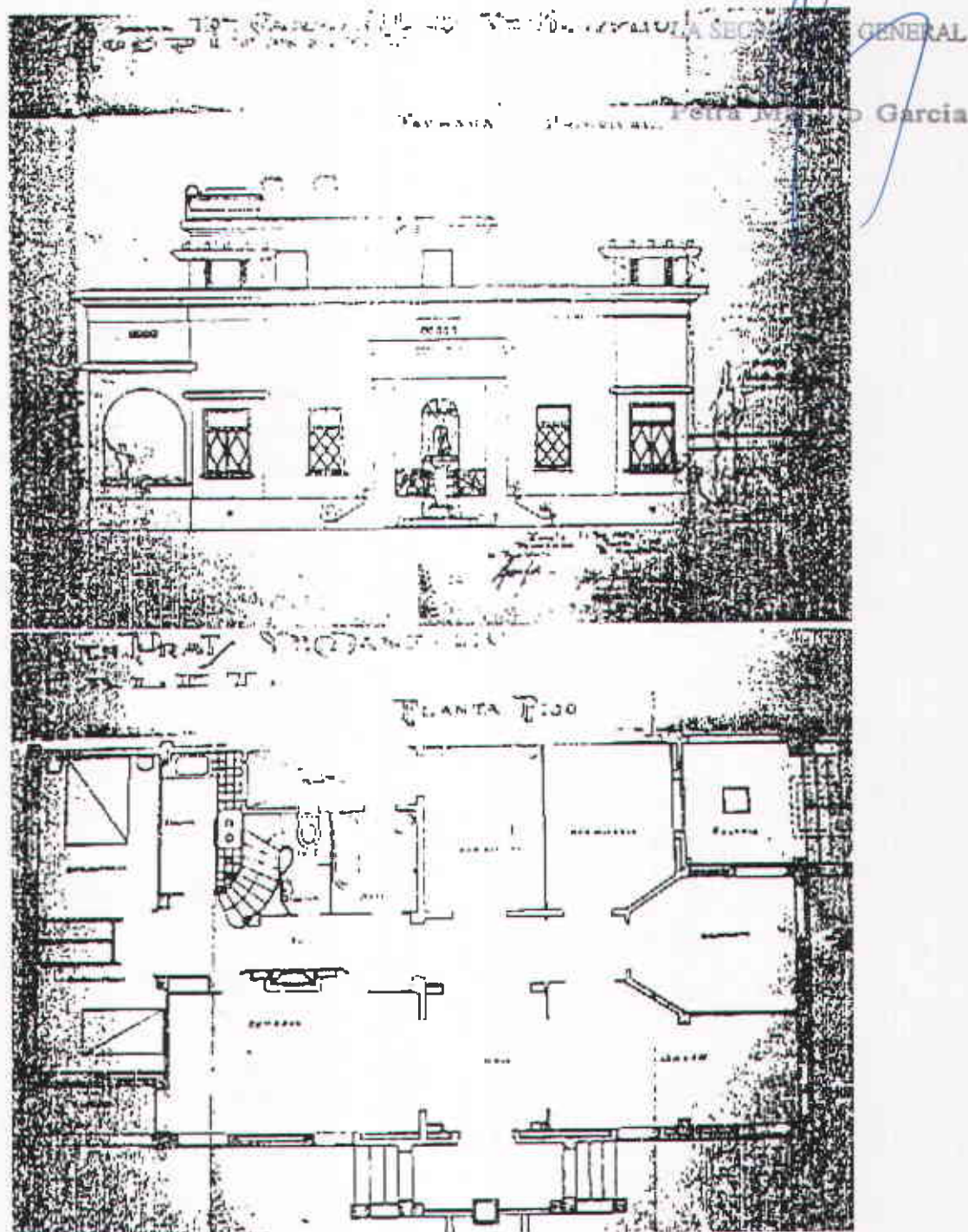
Petra Mahillo Garcia

Alçat lateral de l'edifici segons el projecte original de Ramon Puig i Gairalt (1928)

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
 en sessió del dia i a la data.
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JULY 2001

Plànols del projecte original: Façana principal i planta baixa. (SUAREZ / VIDAL, inèdit)

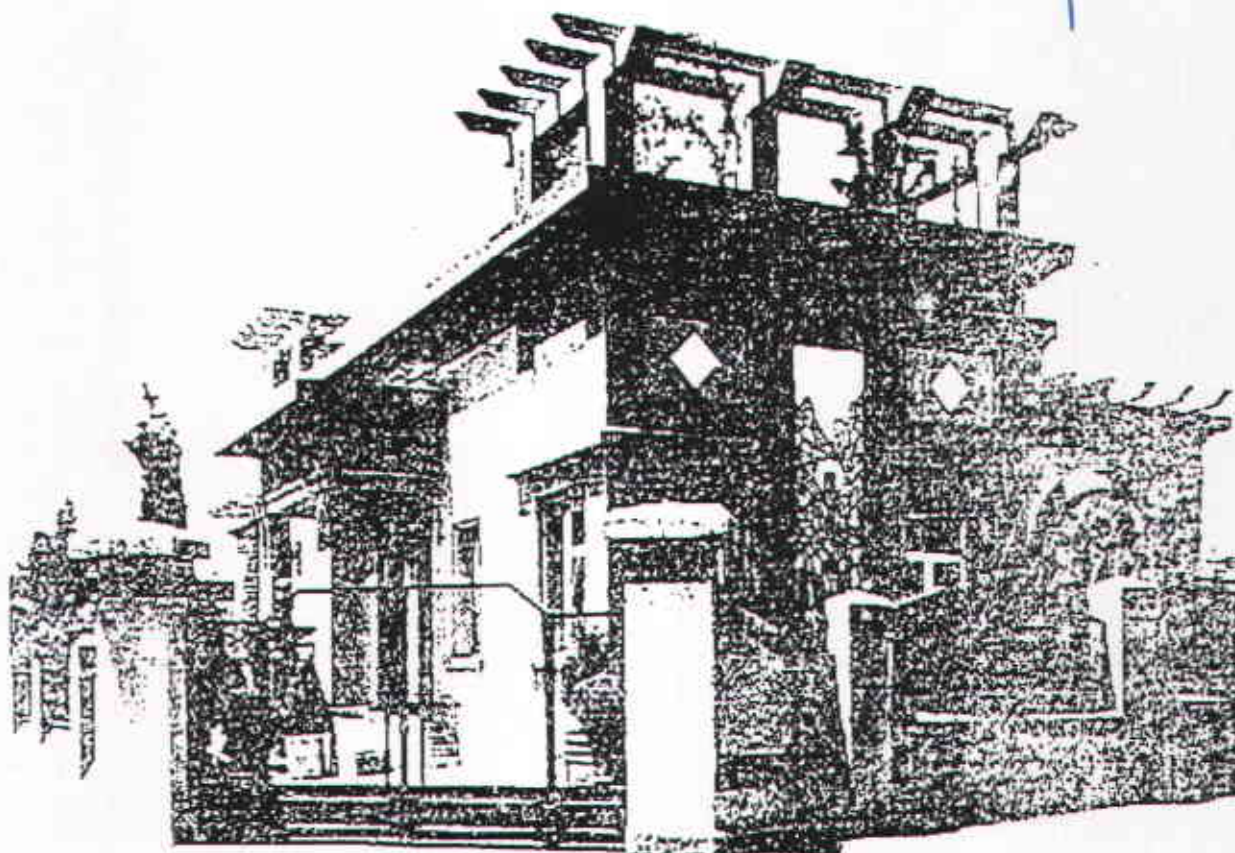

Aprobat pel Pla de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data,
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

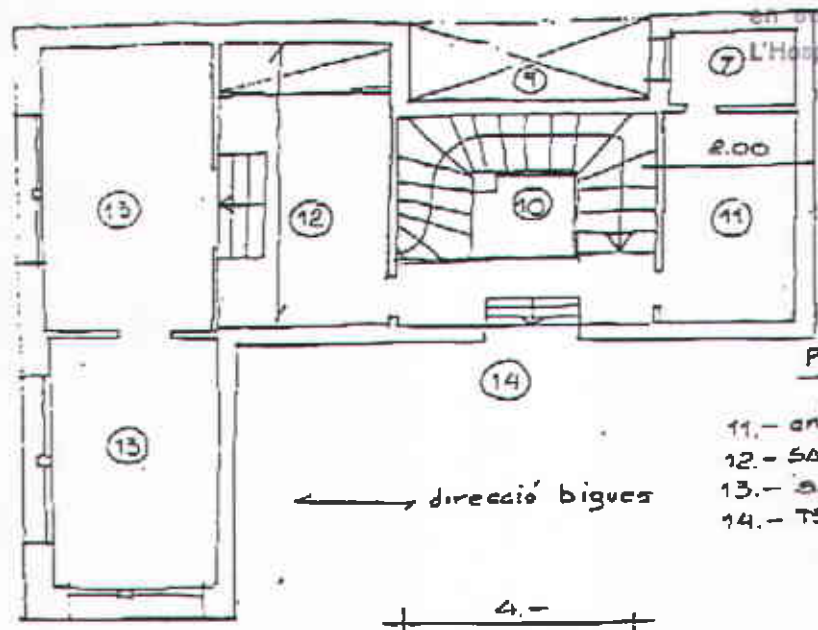
Petra Mahillo Garcia

Fotografia de l'obra un cop enllestida la seva construcció l'any 1929 (SUAREZ/VIDAL, inèdit)

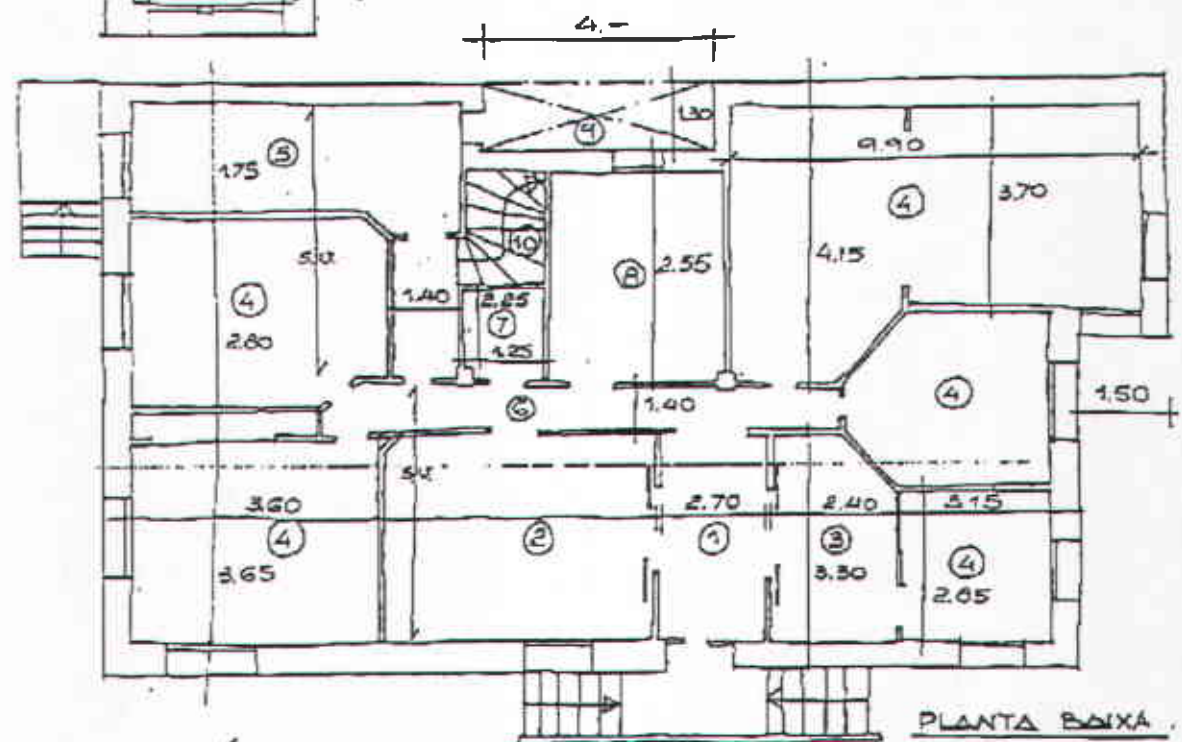
Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data.
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001
 LA SECRETARIA GENERAL

Petri Mafillo Garcia

PLANTA PIS

- 11.- antic dormitori
- 12.- SALA PLANXA
- 13.- SALA (antics dormitoris)
- 14.- TERRAT

PLANTA BAIXA

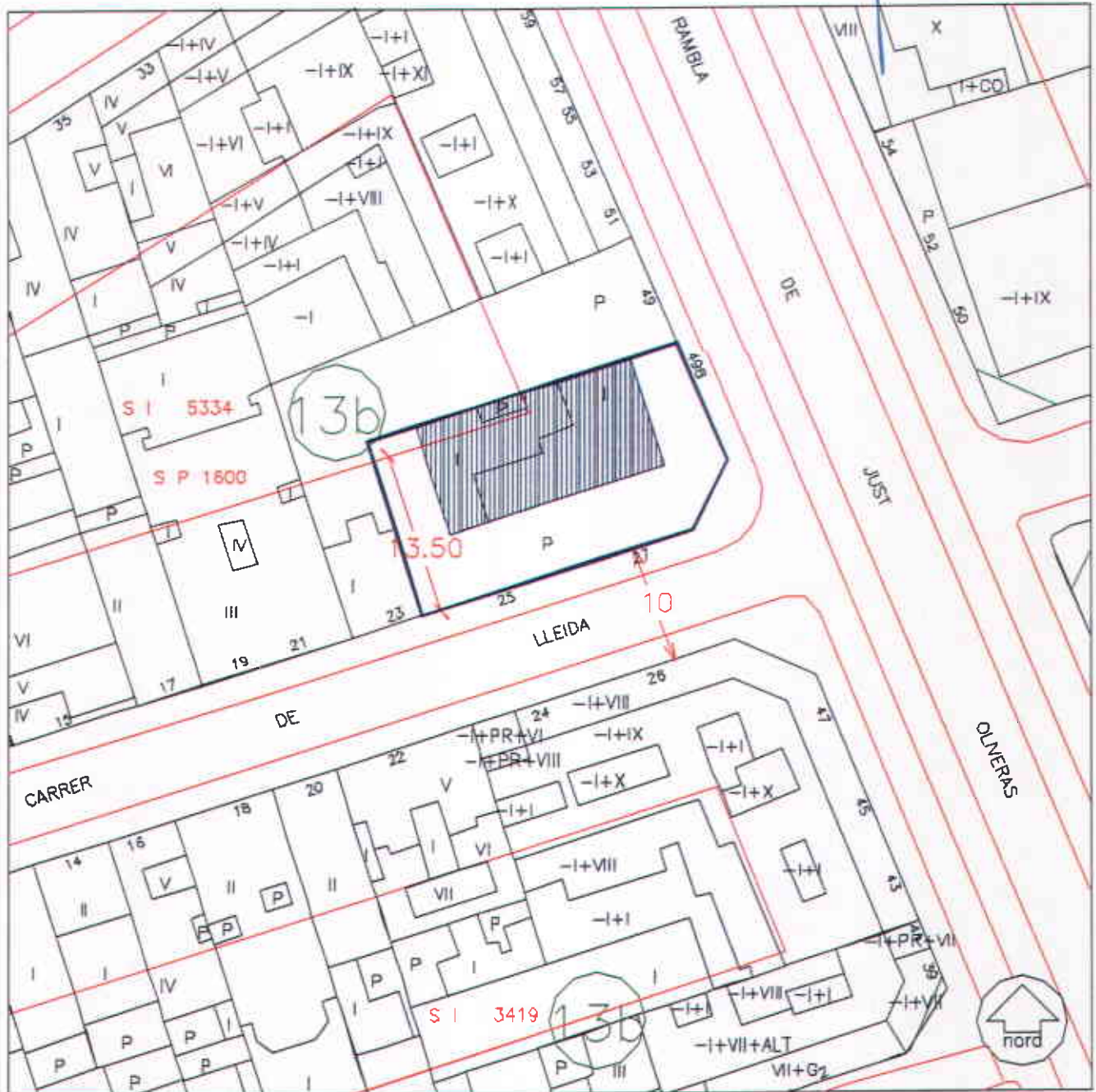
- 1.- VESTIBUL
- 2.- MENJADOR-ESTAR
- 3.- SALA-DESPATX
- 4.- DORMITORI.
- 5.- CUINA
- 6.- PASSADIS
- 7.- WATER
- 8.- BANY
- 9.- PATI
- 10.- ESCALA

Croquis planta baixa i pis (PEPPA, 1987)

SITUACIÓ URBANÍSTICA:

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001
 LA SECRETARIA GENERAL

La finca està inclosa pel PGM dins la zonificació de densificació urbana semiintensiva (13b). D'acord amb la protecció proposada i les característiques de l'edifici cal mantenir-lo entenent-lo com element no substituïble.

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament

en sessió del dia de la data

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

ADREÇA PRINCIPAL : Just Oliveras, Rambla de, 71-75

ADREÇA SECUNDARIA: Blanchart, Ptge. de, 2

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC -- TEXT REFÓS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

2001

ADREÇA PRINCIPAL: Just Oliveras, Rambla de, 71-75
 Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 d'Juny 2001

ADREÇA SECUNDARIA: Blanchart, Ptge. de, 2
 LA SECRETARIA GENERAL

DENOMINACIÓ: Casa Sabadell
 Petra Mahillo Garcia

CRONOLOGIA I AUTOR/S: 1914 Construcció original:
 Mariano Torras Barba, mestre d'obres
 1922-1923 Addició de dos pisos:
 Ramon Puig i Gairalt, arquitecte

US ORIGINAL: Habitatge

US ACTUAL: Habitatge

BIBLIOGRAFIA:
 CASAS, 1986 A.
 GIMENEZ/LOPEZ/LLOREDARUIZ/DOMINGUEZ, 1992.
 SUAREZ/MIDAL, inèdit.

ARXIUS:
 A.H.H. Expedients 1374 i 2573.
 AHUAD del COACB, 1980, fitxa 22.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data.
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Manillo Garcia

Vista general de la façana (Juny 1996)

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC TEXT REFÓS
 DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Generalitat de Catalunya
 Departament de Política Territorial
 i Obres Públiques

2001

Comissió d'Urbanisme de Barcelona

CITES:

Aprobat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data.
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001
 LA SECRETARIA GENERAL

(PEPPA)

Petra Mahillo Garcia

"Cuerpo central noucentista que destaca del resto de la fachada principal, enmarcado por un frontón, bordeado por otros dos cuerpos laterales.

Los huecos son rectangulares en todas las fachadas menos en la última planta que acaban en arcos de medio punto. Tiene fachada también al Pasaje Blanchart".

(CASAS, 1986 A)

"...construïda l'any 1923 segons la inscripció que hi ha a la façana, contrasta violentament amb les casetes veïnes i demostra que les coses estaven canviant. L'arreglament d'habitatges unifamiliars es trenca i és substituït, sense solució de continuïtat, per un edifici de planta i tres pisos. El jardí, desapareix." (p. 40)

(SUAREZ/VIDAL, inèdit)

"PROPIETARI: José Sabadell (veí de l'Hospitalet)

DATA: Projecte de setembre 1922-construïda 20/X/1923

TIPOLOGIA/DESCRIPCIÓ: Cases de pisos entre mitgeres composta de p.b. i tres plantes pis. L'accés a les plantes pis és a través de dues escales laterals però centralitzades, cadascuna d'elles dóna a diferents habitatges, una a dos per replà i l'altra a una sola casa per replà. Aparició d'un sol pati de ventilació per les dues cases que es troben en posició central i donant a paret mitgera, mentre que l'altra ventila directament a través del passatge. La planta està distribuïda en funció d'un passadís lateral i consta de: tres dormitoris, un "cuarto", sala, menjador, cuina-rebost i galeria amb W.C. A nivell de façana s'ha donat més èmfasi al cos central de l'edifici que té per coronament un frontó truncat i ornamentat amb esgrafiats on hi figuren les inicials del propietari i l'any d'acabament de la construcció. El joc de buits i plens segueix un

distribució simètrica i tots són en arc a nivell excepte el darrer pis en el que les obertures són en arc de mig punt. Elements estilístics neoclàssics.

Petra Mahillo Garcia

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA: Actualment no ha sofert alteracions i l'estat de conservació és satisfactori, sobretot després de l'ordenació i adequació de la Rambla Just Oliveras en qüestions de remodelacions urbanes. INVENTARIAT EL 1979.

(GIMENEZ/LOPEZ/LLOREDA/RUIZ/DOMINGUEZ, 1992)

"Es, aquesta, una casa de veïns entre mitgeres, de planta baixa i tres pisos. A la façana principal la planta baixa presenta les portes d'accés als habitatges. A partir del primer pis es divideix en tres cossos verticals mitjançant dues pilastres fetes amb lloses rectangulars. Les balconades combinen l'estructura rectangular i d'arc de mig punt i són l'element dominant d'obertura del mur. El cos central és rematat per un frontó on es pot veure la inscripció del les inicials del propietari, J. S., i la data de l'ampliació de l'edifici, 1923, flanquejada per dos triangles que contenen esgrafats de motius vegetals.

A la façana lateral, al carrer Blanchart, la planta baixa té una única porta d'accés. La menor importància d'aquesta façana, fa que els balcons i el treball del mur siguin molt més senzills.

Destaca la decoració del frontó de l'acabament de l'edifici, i els esgrafats de la cornisa i la balconada superior central, amb la representació d'un gerro amb flors i fulles que s'estenen per sobre les obertures. El treball de ferro forjat es concentra a les baranes dels balcons i a l'ampit de les finestres de la planta baixa" (pp. 56-57)

VALORACIÓ:

El mestre d'obres Mariano Tomàs i Barba va construir tres casetes de planta i pis en aquest emplaçament de la Rambla presumiblement l'any 1914, ja que l'expedient

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia 06 de juliol de 2001
 L'Hospitalet de Llobregat

d'obres s'aprovà el 31 de juliol d'aquest any. Es remarcable la coincidència cronològica i de programa amb les "Cases Barates" veïnes, doncs el plantejament arquitectònic és radicalment diferent: Tomàs i Barba projecta encara des de la tradició consolidada durant el segle XIX. En tot cas, poca cosa queda d'aquesta primera construcció, doncs l'any 1923 el mateix propietari, segurament aprofitant unes ordenances més propícies, basteix un edifici de planta baixa i tres pisos segons projecte de l'arquitecte municipal Ramon Puig Gairalt. En l'expedient de 1922 l'operació es denomina "addició de dos plantes", però el canvi que es produeix és prou dràstic com per parlar d'una nova construcció.

Això no obstant, la permanència d'alguns elements de les antigues casetes condiciona el projecte de Puig Gairalt. Així s'han d'entendre certes irregularitats compositives de la façana a nivell de les plantes baixa i primera, malgrat l'esforç regularitzador de Puig, que planteja un esquema tripartit en el qual, per emfasitzar la unitat que es persegueix, col·loca un frontó sobre el cos central. La comisa, els estucs i esgrafiats i el tractament diferenciat de les obertures de l'últim pis fan la resta.

Aquest edifici és exemplificador dels esforços estilístics no només de Puig i Gairalt sinó de molts arquitectes de la seva generació en la recerca d'un llenguatge per expressar la nova arquitectura. Puig, més endavant, el laborarà una mena d'imaginari propi (la "síntesi" de què es parla a la seva biografia), però aquí reproduïx les formes d'un "noucentisme" ja assajat, pragmàtic de plantejament, com ja hem vist, i contingut en la ornamentació, que combina elements clàssics, populars i una pinzellada barroca en els esgrafiats. Amb tot, són la seva situació urbana privilegiada i l'especial centralitat de la Rambla Just Oliveras des del punt de vista de la memòria d'un centre a l'Hospitalet, els valors que acaben d'arrodonir la significació d'aquest edifici.

PROTECCIÓ:

Nivell C

Aprobat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.
L'Hospitalet de Llobregat 6 JUNY 2001
LA SECRETARIA GENERAL

CRITERIS D'INTERVENCIÓ:

Petra Mahillo Garcia

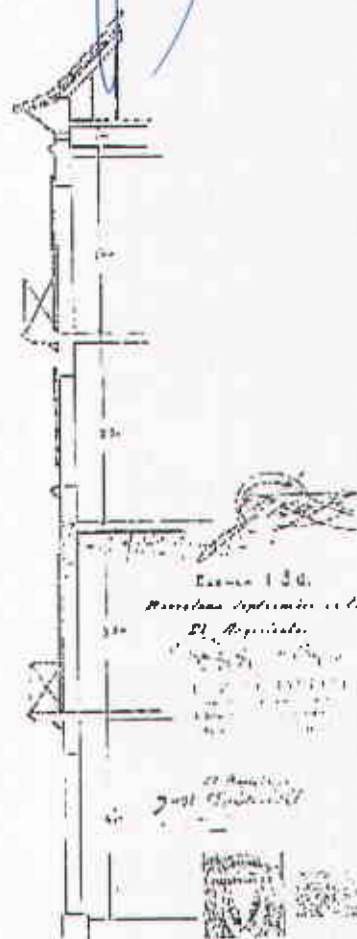
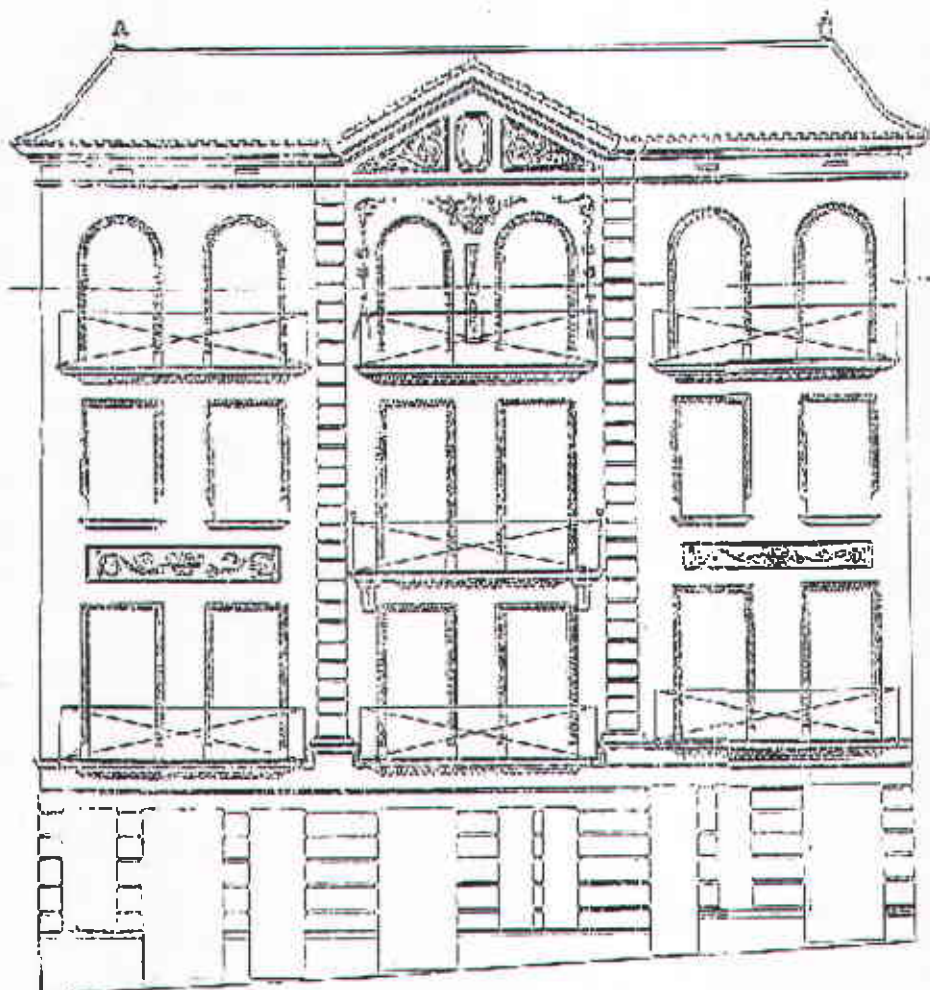
A les façanes principal i lateral només s'han d'admetre actuacions de restauració ortodoxa, inclosos elements complementaris com fusteries i persianes de llibret. Les possibles restitucions s'han d'orientar sempre segons el projecte de 1922. Pel que fa a la façana posterior, no es tracta tant dels detalls com de mantenir el seu caràcter de "galeria" acristallada, tenint en compte, però, la importància que pren el disseny de les fusteries en aquest tipus de façana.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia 05 de la data
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Façana principal segons el projecte de Ramon Puig i Gairalt (1922) que preveia la reforma de les casetes construïdes per Mariano Tomàs i Barba l'any 1914 i l'addició de dos nous pisos.

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC
 DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Generalitat de Catalunya
 Departament d'Urbanisme i Obres Públiques
 Comissió d'Urbanisme de Barcelona

2001

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Manilla Garcia

Façades a la Parada

Escala 1 por 100.

*Aprobada por el Ayuntamiento
en su sesión del día 31 Julio de*

1914
Mariano Tomàs i Barba

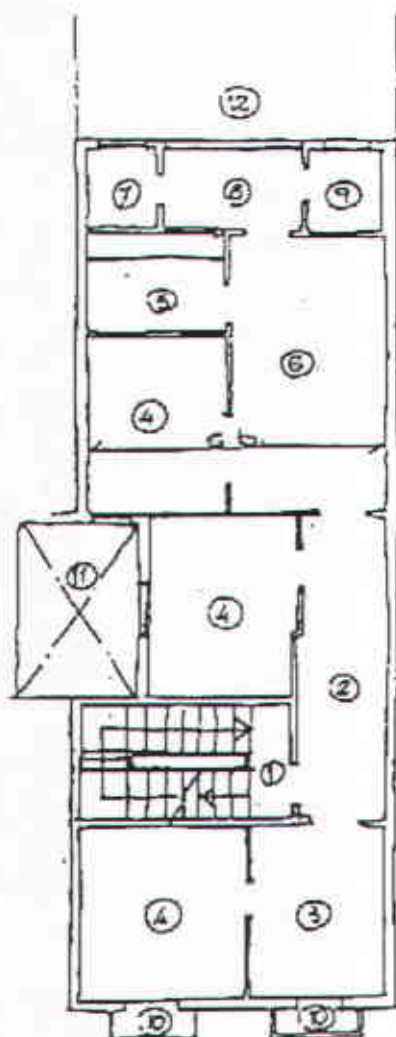
Projecte original per a construir tres casetes de planta i pis (Mariano Tomàs i Barba, 1914)

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Makiño Garcia

- ① ESCALA.
  - ② REBEDOR-PAS.
  - ③ SALA - ESTAR.
  - ④ DORMITORI.
  - ⑤ CUINA.
  - ⑥ MENJADOR.
  - ⑦ W.C.
  - ⑧ GALERIA.
  - ⑨ SAFAREIG.
  - ⑩ BALCÓ.
  - ⑪ PATI VENTILACIÓ.
  - ⑫ PATI MANCANA.
- sentit bigues

PLANTA TIPUS

Croquis planta tipus (PEPPA, 1987)

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC - TEXT REFÓS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

2001

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat 20 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

SITUACIÓ URBANÍSTICA:

Actualment, la Casa Sabadell està inclosa pel PGM en zona 13a (densificació urbana intensiva), a la modificació del PGM aprovat definitivament el 7 de novembre de 2000, s'aprova la desafectació del xamfrà de l'edifici. En coherència amb les característiques de l'edifici, especialment la formalització de la coberta, i amb el seu entorn, entenent l'obra com element no substituïble.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data de 6 JUNY 2001

L'Hospitalet de Llobregat

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

ADREÇA PRINCIPAL:

Just Oliveras, Rambla de, 77-79

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC TEXT REFÓS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

2001

ADREÇA PRINCIPAL: Just Oliveras, Rambla de, 77-79

DENOMINACIÓ: Cases Barates

CRONOLOGIA I AUTOR/S: 1914-1915 Construcció original
Ramon Puig i Gairalt, arquitecte

US ORIGINAL: Habitatge

US ACTUAL: Habitatge

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001
LA SECRETARIA GENERAL
Petra Mabillo Garcia

BIBLIOGRAFIA:

CASAS, 1986 A.
Exposició, 1986.
GIMENEZ/LOPEZ/LLOREDA/RUIZ/DOMINGUEZ, 1992.
GIRALT CASADESUS, R.: *La casa*, dins "La construcció" (Barcelona) II-1918
Hospitalet, 1981.
SUAREZVIDAL, 1993.

ARXIUS:

A.H.H. Expedient 1307.
AHUAD del COAC, 1980, fitxa 23.
ROVIRA,
SUAREZVIDAL, inèdit.

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data.
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo García

Vista general de la façana (Novembre 1994)

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data,
 L'Hospitalet de Llobregat, 5 de JULY 2001
 LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Vista general de la façana (Novembre 1994)

CITES:

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001
LA SECRETARIA GENERAL

(PEPPA)

Petra Mallo Garcia

"Edificios modernistas, con uso de ladrillo (columna salomónica) y de cerámica; la cubierta está hecha de losetas asfálticas. Cubierta a dos aguas con otro elemento posterior más alto también a dos aguas.

Son muy característacas las ventanas alargadas separadas por estrechos machones decorados con cerámica.

Son asímismo característicos, el saliente semiexagonal que da al balcón en una de las casas y la tribuna superior de la otra casa sustentada por arcos de ladrillo aguantados a su vez por ménsulas también de ladrillo".

(SUAREZ/VIDAL, inèdit)

"PROPIETARI: Ramon Puig Gairalt (veí de Barcelona)

PROJECTE: 23 de gener de 1914.

TIPOLOGIA/DESCRIPCIÓ: Tres habitatges unifamiliars entre mitgeres de p.b., p.pis i golfes disposats en retranquetjos. Ocupen una superfície de 112,45 m2. cada una de les cases presenta una solució diferent. Les plantes són més aviat compactes i la solució de l'escala fa que la uniformitat es trenqui en benefici d'una major agilitat compositiva. En la primera planta l'escala de dos trams a escaire dóna lloc a l'aparició de l'entrada i la galeria; en la planta segona l'escala a la catalana dóna lloc a un menjador molt espaiós, però amb entrada directa des del carrer, no hi ha galeria; la planta tercera té una escala mixta i hi trobem menjador, cuina, W.C. i galeria. A nivell de planta pis totes tenen tres dormitoris, però la segona casa no disposa de cambra de bany. Aquesta diversitat de solucions en planta també és buscada a nivell de façana a través de les terrasses-porxos i de les tribunes. La coberta és de teulada a dues aigües truncada, també de forma diferent. Elements estilístics i composicionals típics del secessionism

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNE 2001

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA: En revistes de l'època aquestes tres casetes eren presentades com un clar exponent de "cases barates". Actualment tan sols en resten dues ja que la nº 81 ha sigut enderrocada i en ella s'hi ha construït una casa de pisos. Les altres dues no han sofert cap tipus d'alteracions." INVENTARIAT L'ANY 1979.

(CASAS, 1986 A)

"...construïts entre els anys 1914 i 1915, són les anomenades "cases barates". Allò que intentà amb aquestes construccions el jove arquitecte Puig i Gairalt, era conservar el disseny residencial modernista de la Rambla, al mateix temps que creà un model de casa més mesocràtic gràcies a l'abaratiment dels costos derivats de la fixació d'uns "plànols-model", de l'ús de materials de cost més baix (maó enlloc de pedra, cobertes de fibro-ciment) i la reducció -mitjançant la construcció entre parets mitgeres- de les dimensions de la parcel·la. Ens sembla del tot clar que aquestes casetes eren, sobretot, una proposta de continuïtat, i que volien ser l'inici d'una sèrie d'edificis de característiques anàlogues, amb voluntat d'esdevenir l'element definidor del nou passeig." (p. 40.)

(Hospitalet, 1981)

"Dels anys 1914-1915. Corresponen a la joventut de Ramon Puig Gairalt, d'un formalisme influït pel secessionisme del centre d'Europa" (punt 23)

(SUAREZ/VIDAL, 1993)

"El parentiu entre el Modernisme d'un Rubió i Bellver amb d'altres elements més centroeuropeus, com les teulades a dues vessants truncades o d'altres elements estilístics, fan que el parentiu amb el Secessionisme sigui evident. El paral·lelisme entre aquests tres habitatges qualificats com "cases barates", però de certa qualitat, i l'habitatge unifamiliar que construirà per al seu sogre, Magí Viñals, a Cerdanyola (1915) també denoten un tractament similar" (p. 114)

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data,
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

VALORACIÓ:

Les Cases Barates de la Rambla de Just Oliveras varen ser projectades per Ramon Puig Gairalt l'any 1914, dins l'etapa que les seves biògrafes anomenen d'influència secessionista (1909-1915), tot just acabada la carrera d'arquitectura. En el projecte que es conserva a l'Arxiu Històric apareixen les tres cases unifamiliars entre mitgeres que es varen construir. La desaparició de la corresponent al número 81 és lamentable de cara a la lectura del conjunt, ja que era precisament la que feia el gir pel carrer Parral. Això no obstant, les dues que queden s'han mantingut fins avui sense alteracions importants i mantenint el seu ús original.

La denominació d'aquestes cases denota la preocupació de Puig Gairalt, ja a l'inici de la seva trajectòria professional, pel problema de l'habitatge a les ciutats industrials. La primera versió de la Llei de Cases Barates és de l'any 1911 i Puig Gairalt, que des de 1915 és arquitecte municipal de l'Hospitalet, participa activament en els debats que va generar. L'any 1925 col.laborà en un número monogràfic de la revista "El Constructor" amb un article on exposà la seva experiència i les seves idees. Des del punt de vista arquitectònic, val la pena destacar una de les característiques que Puig Gairalt opina que han de tenir aquestes cases: han de ser de construcció senzilla però d'aparença alegre. Acompanyaven l'article gràfics referents a les dues-centes cases barates que l'Ajuntament pensa projectar seguint un traçat de ciutat-jardí, que Puig incorporà al Pla d'Eixample de 1926.

En aquest context ideològic en què es produeixen les primeres aproximacions al tema de l'habitatge massiu, des d'un noucentisme il.lustrat i paternalista, les Cases Barates de la Rambla són molt significatives. Les referències estilístiques, en un moment en què Puig Gairalt no té encara definida una expressivitat pròpia, encaminen inevitablement la seva mirada cap a les experiències centre-europees en el tema, filtrades, però, a través de les propostes arquitectòniques que Rubió i Bellver desenvolupà la dècada anterior. El mètode projectual de Rubió per als habitatges

unifamiliars, basat en l'estètica del pintoresc (diversitat d'episodis arquitectònics, tant espacials com decoratius), li proporciona a Puig Gairalt un recurs per aconseguir l'aparença alegre (diversa, no monòtona) que esmentàvem més amunt. L'ús de totxo i les rajoles, també utilitzats per Rubió, és l'exponent de la construcció econòmica. La resta de materials tampoc són cars (fibrociment, etc.). Així intenten conciliar-se qualitat de disseny i reducció de costos.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

PROTECCIÓ:

Nivell C

CRITERIS D'INTERVENCIÓ:

En la mida en què la valoració es realitza sobre un model arquitectònic, la protecció avarca tots els aspectes que el conformen: façana anterior, façana posterior, organització en planta i decoració exterior i interior, quan sigui original. Les actuacions han de combinar, doncs, restauració minuciosa dels elements originals, que no alteri la qualitat pròpia dels materials, i discreció en la introducció dels nous elements que calguin per raó del manteniment. Les alteracions de l'organització en planta han de reconduir-se cap a la planimetria original. La desaparició d'elements decoratius originals no ha de comportar, en canvi, la seva reproducció mimètica de forma automàtica, encara que puntualment pugui ser aconsellable. Qualsevol operació de canvi d'ús ha de plantejar-se des de la seva adaptació a l'arquitectura existent i no al revés.

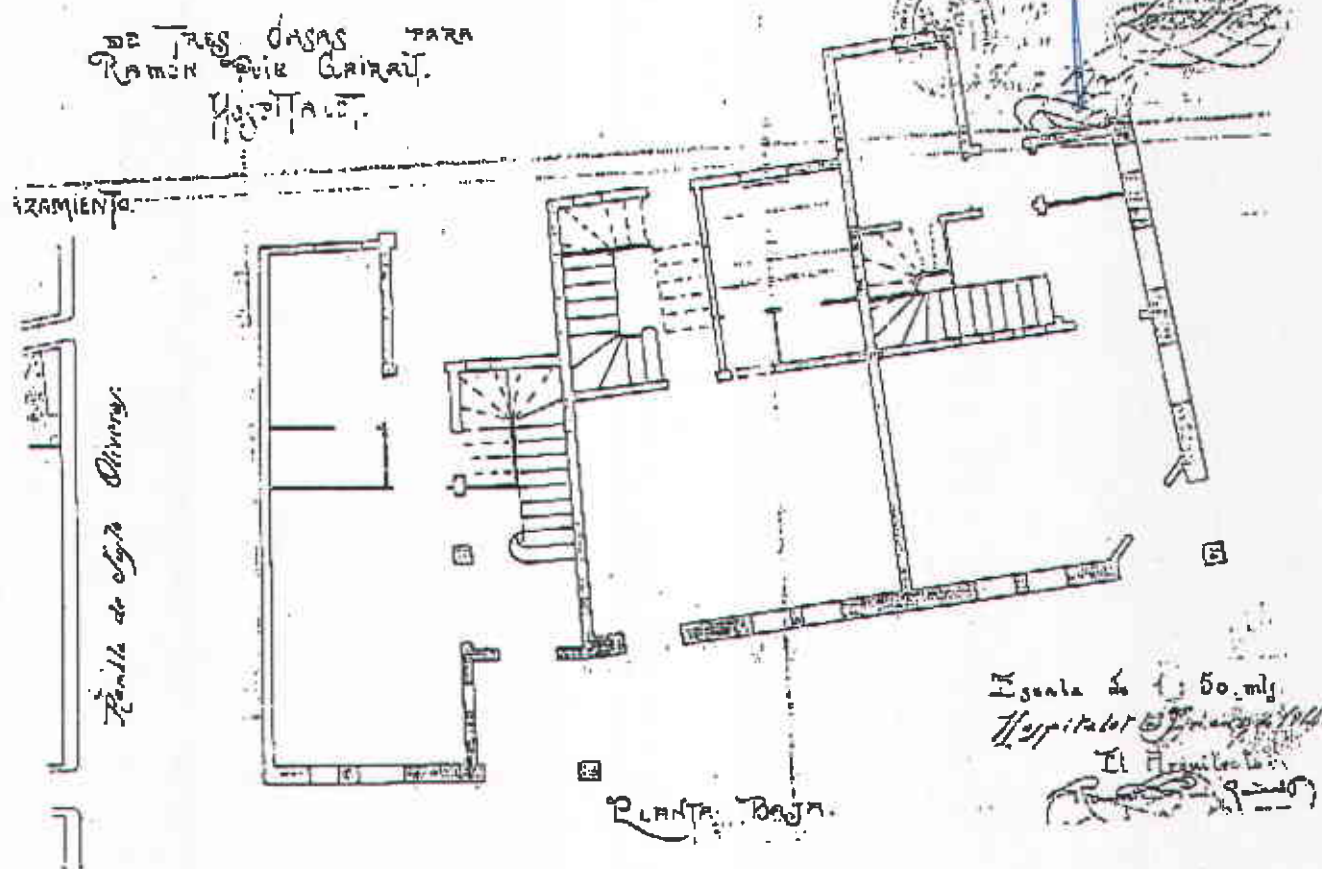
Com que, per les característiques de l'edificació, es proposa la congelació del seu volum, convindria realitzar un projecte d'arranjament de les mitgeres colindants.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Planta baixa del projecte original de Ramon Puig i Gairalt (1914)

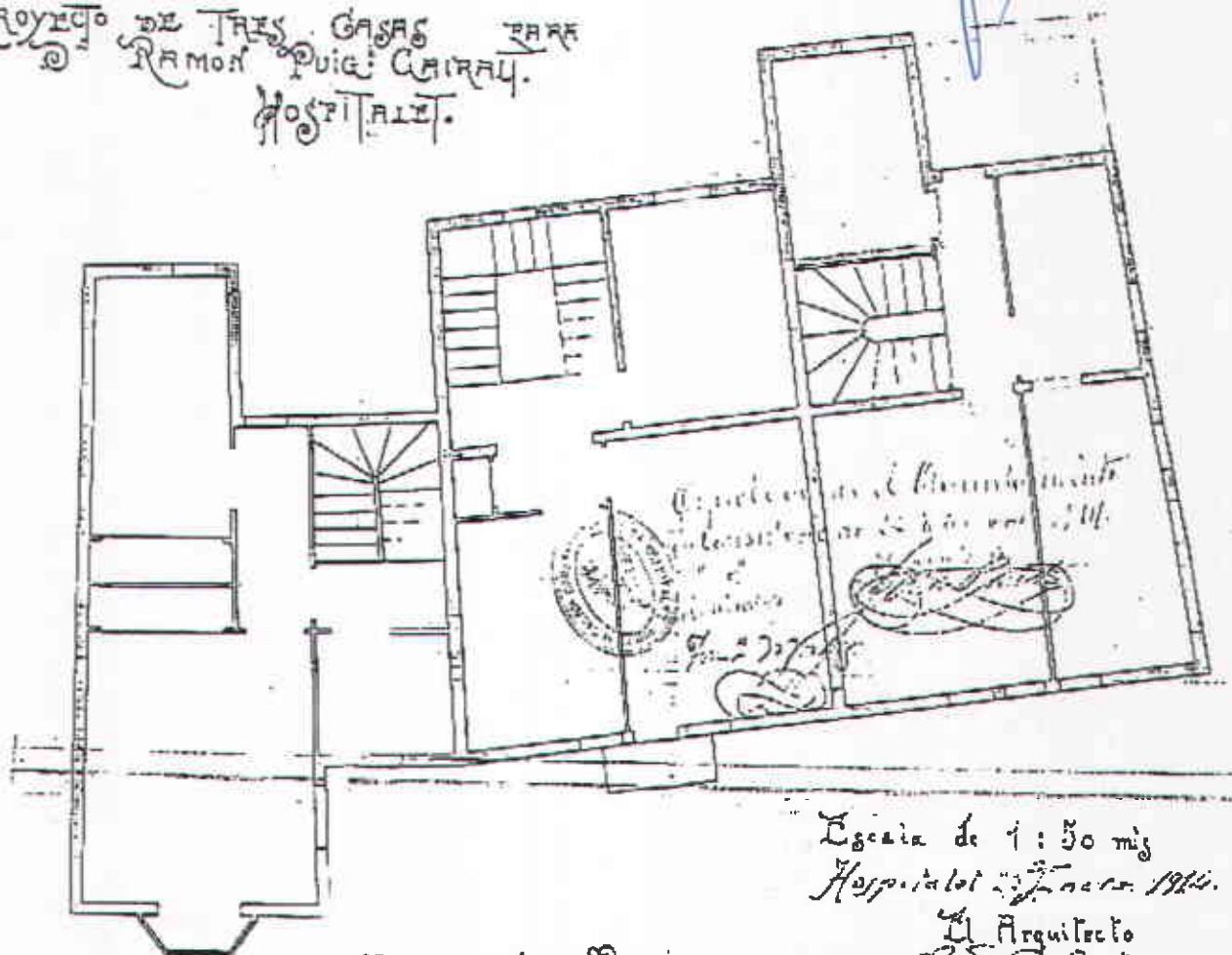

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mallillo Garcia

PROYECTO DE TRES CASAS PARA
RAMON PUIG I GAIRALT.
HOSPITALET.

PLANTA DE Pisos

Planta pis del projecte original de Ramon Puig i Gairalt (1914)

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data,
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

PROJECTE DE TRES CASAS PARA
RAMON PUIG I GAIRALT.
L'HOSPITALET.

El present projecte ha estat aprovat
per la Comissió de Patrimoni Arquitectònic
de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat
amb el número de acta de 14/01

ESCALA 1:50 int.
L'Hospitalet de Llobregat

Façanes del projecte original de Ramon Puig i Gairalt (1914)

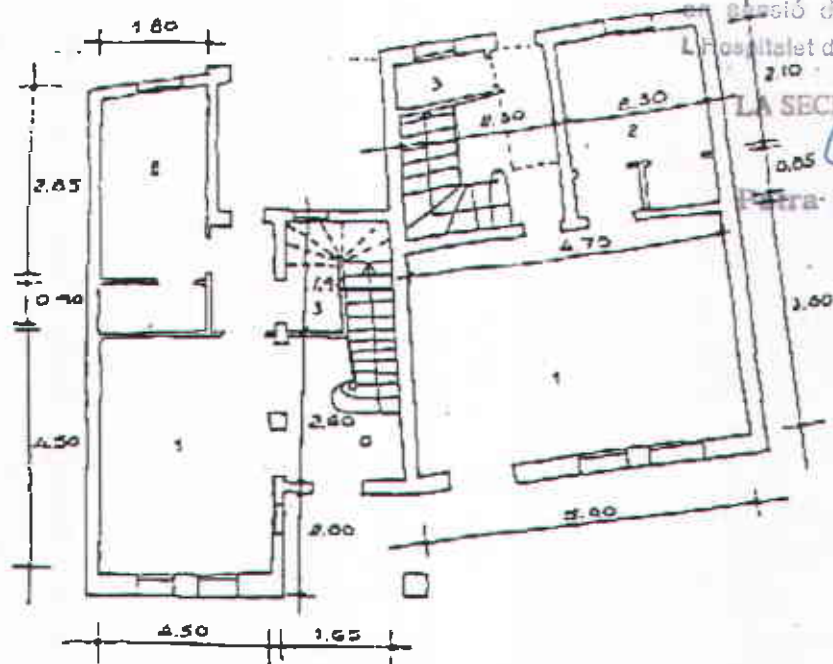

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

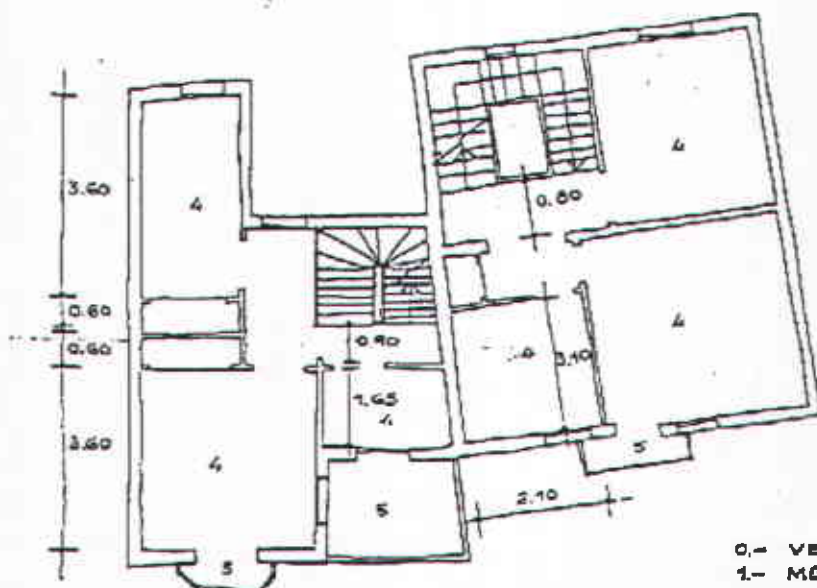
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Entra: Mahillo Garcia

PLANTA BAIXA

PLANTA PIS

- 0.- VESTIBUL
- 1.- MENJADOR.
- 2.- CUINA
- 3.- W.C.
- 4.- DORMITORI
- 5.- BALCÓ

Croquis planta baixa i planta pis (PEPPA, 1987)

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament en sessió del dia de la data.
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

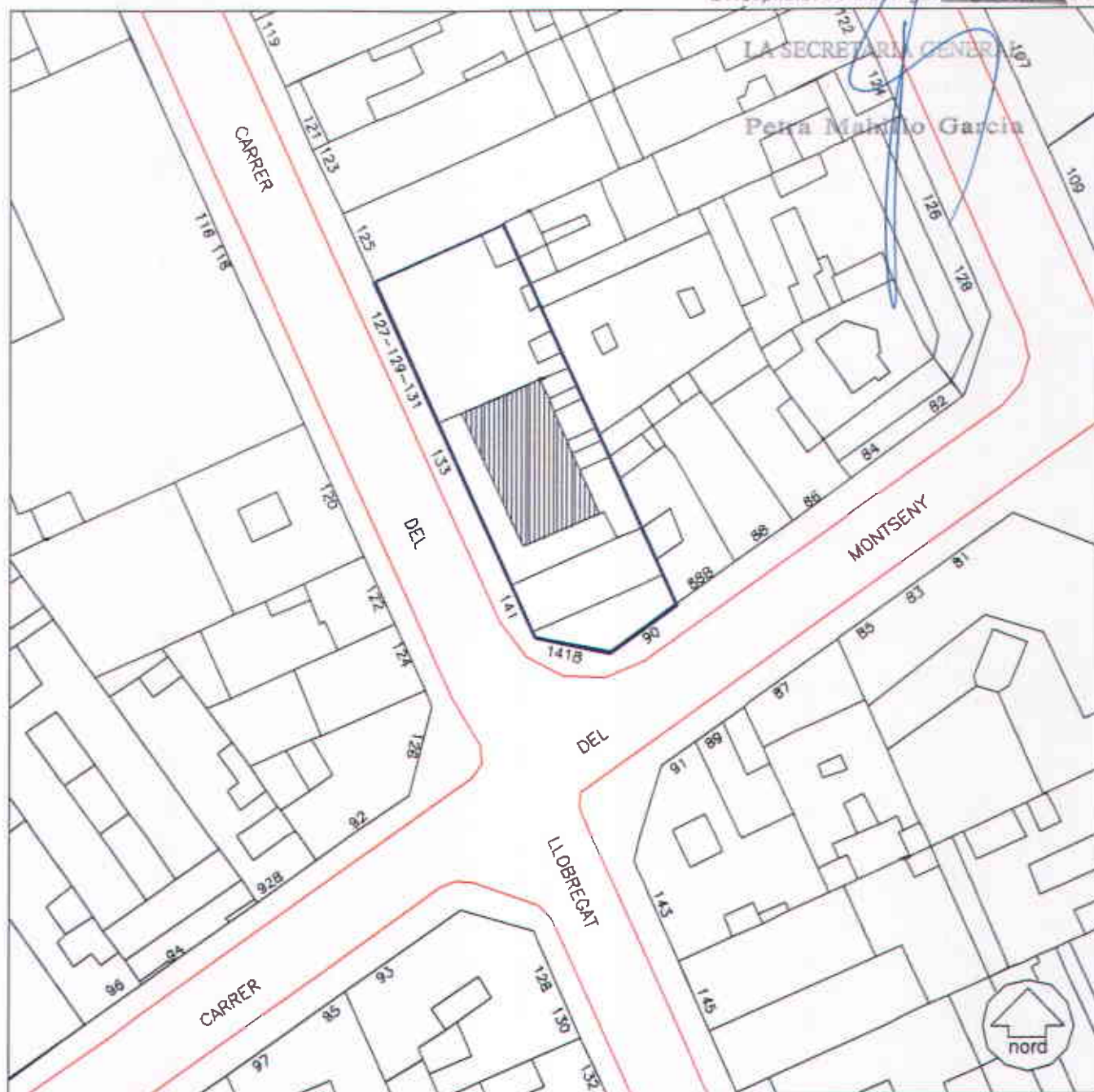
SITUACIÓ URBANÍSTICA:

Actualment, les Cases Barates queden incloses per la modificació del PGM, aprovat definitivament el 7 de novembre de 2000, amb la qualificació de 15 (conservació de l'estructura urbana i edificatòria).

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

ADREÇA PRINCIPAL: Llobregat, C. del, 127-141B

ADREÇA SECUNDÀRIA: Montseny, C. del, 90

**PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC TEXT REFÓS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT**

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

2001

ADREÇA PRINCIPAL: Llobregat, C. del, 127-141 B

ADREÇA SECUNDÀRIA: Montseny, C. del, 90

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

DENOMINACIÓ: Casa dels Cargols

LA SECRETARIA GENERAL

CRONOLOGIA I AUTOR/S: 1911 Construcció original

Petra Mahillo Garcia

Mariano Tomàs i Barba, mestre d'obres

US ORIGINAL: Habitatge

US ACTUAL: Habitatge

BIBLIOGRAFIA:

CASAS, 1986 A.

SALMERON, 1991 A.

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data.
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mabillo Garcia

Vista de la casa darrera les construccions que se li van adossar als anys 20 (abril 1996)

CITES:

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data.
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001
 LA SECRETARIA GENERAL

(PEPPA)

Petra Mahillo Garcia

"Edificio adscribible a la corriente modernista; eleva su altura por encima de un conjunto de pequeñas casas entre medianeras de profundidad mínima. Posee magníficos trabajos de forja de hierro y de cerámica vidriada como son las gárgolas, los caracoles y los motivos florales. Fachada de revoco rosado. Curioso remate de las perchas de polea (para elevar muebles) con caracoles de forja. La línea de ventanas está acabada con una serie de remates inspirados en el remate de un castillo, en los que se repite el caracol como motivo ornamental. Las casitas rodean el edificio modernista e impiden su perfecta visión".

(CASAS, 1986 A)

" Per la seva singularitat, val la pena que ens arribem a la cantonada del carrer del Montseny amb el carrer del Llobregat, on podem observar la curiosa "casa dels cargols", amb elements decoratius de ferro forjat i ceràmica esmaltada típicament modernistes" (p. 78)

"...i veurem [a la casa del cargols] que la primitiva construcció, concebuda segurament amb un jardí que l'envoltava, és literalment "folrada" amb tot de petites casetes de l'estil de les de corredor" (p. 79)

(SALMERON, 1991 A)

"El estilo modernista que emerge entre la hilera de viviendas de la calle Llobregat entre los números 127 al 141, proyectado en 1911 por Tomás i Barba, era una torre que debía disponer de un amplio jardín que en la década de los 20 los nuevos dueños no dudaron en degradar..." (pp. 4-5)

VALORACIÓ:

Aprobat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Maimó García

La protecció que atorga el present catàleg es limita exclusivament a la casa de planta i pis que s'aixeca a l'interior de la parcel·la.

Es tracta d'un edifici força singular i un dels pocs exemples d'arquitectura modernista que es produïren a l'Hospitalet i que ens ha arribat fins als nostres dies, bé que mig amagat per les construccions annexes i possiblement molt alterat per causa d'elles.

Segons Salmeron (1991A), el projecte de l'edifici és del mestre d'obres Mariano Tomàs i Barba, tècnic municipal de l'Ajuntament de l'Hospitalet i autor de diversos edificis catalogats, alguns d'inspiració clarament modernista, com l'antiga casa Macari Golferics (Major, 54).

L'edifici s'aixecava originàriament al mig d'un jardí que l'envoltava i que arribava fins a la línia de façana del carrer Llobregat cantonada Montseny. Es tractava, doncs, d'una típica construcció de torre aïllada que per la seva fesomia ressaltava enormement dins del conjunt d'edificis que anaven poblant el barri de la Torrassa.

Ben aviat, però, l'edifici perdé el seu caràcter de torre aïllada, i al 1921 es projectaren sobre l'estreta franja del seu jardí un conjunt de casetes de planta baixa d'ínfimes dimensions, semblants a les construccions que es produïen als passatges o passadissos interiors. Aquesta operació d'especulació intensiva de l'espai edificable va fer que la casa modernista es veiés rodejada i embeguda per unes construccions extremadament senzilles que es desdeien en absolut tant de la tipologia com del concepte de la primitiva torre.

Es per això que actualment aquesta construcció només és visible el cos que sobresurt per sobre d'aquelles. La seva façana destaca pels elements ornamentals i pels motius figurats que presenta, fet que ha propiciat que l'immoble es conegués popularment amb el nom de "la casa dels cargols". Aquests animals es troben representats sota les

pilastres que conformen la barana del terrat - manera de merlets- , i al pujamobles de ferro.

A banda d'aquests elements, són també destacables la decoració de rajoles vidriades, la forja de les baranes del terrat i l'estucat dels murs.

Aprobat pel Ple de l'ajuntament
en sessió del dia de la data,
L'Hospitalet de Llobregat 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

PROTECCIÓ:

Nivell C

Façanes. Es desconeix si hi ha cap element decoratiu original a l'interior i per tant la protecció de nivell C és merament preventiva, a l'igual que la part de planta baixa de la façana oculta darrera de les construccions adossades.

CRITERIS D'INTERVENCIÓ:

La rehabilitació integral de la casa passa per l'enderroc de les casetes que se li adossen, construïdes sobre el terreny del seu antic jardí. Per tant es recomana l'alliberament d'aquest espai, tot i que es desconeix com pot restar conservat el nivell de baixos de la casa. Per aquesta raó, seria convenient realitzar primerament una visita a l'interior dels immobles i valorar la possible recuperació original de la casa. Només aleshores es podrà veure si és possible l'alliberament proposat. En cas contrari, si es detecta una manca de valor intrínsec, l'edifici podria fins i tot descatalogar-se.

Quant a la intervenció sobre les façanes, s'han de permetre només actuacions de restauració ortodoxa, substituint aquells elements ornamentals malmesos - especialment els ceràmics- i respectant la textura i colors de l'estucat. Caldria un estudi documental més acurat que permetés obtenir el projecte original o imatges de l'edifici abans de la construcció de les casetes adossades i permetre la recuperació del seus baixos i els jardins que l'envoltaven.

S'haurà de realitzar un estudi integral de la Torre, analitzant els elements malmesos per les casetes adossades a la mateixa, de forma que després es pugi establir quins elements son estructurals no substituïbles.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001
LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data
L'Hospitalet de Llobregat 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

SITUACIÓ URBANÍSTICA:

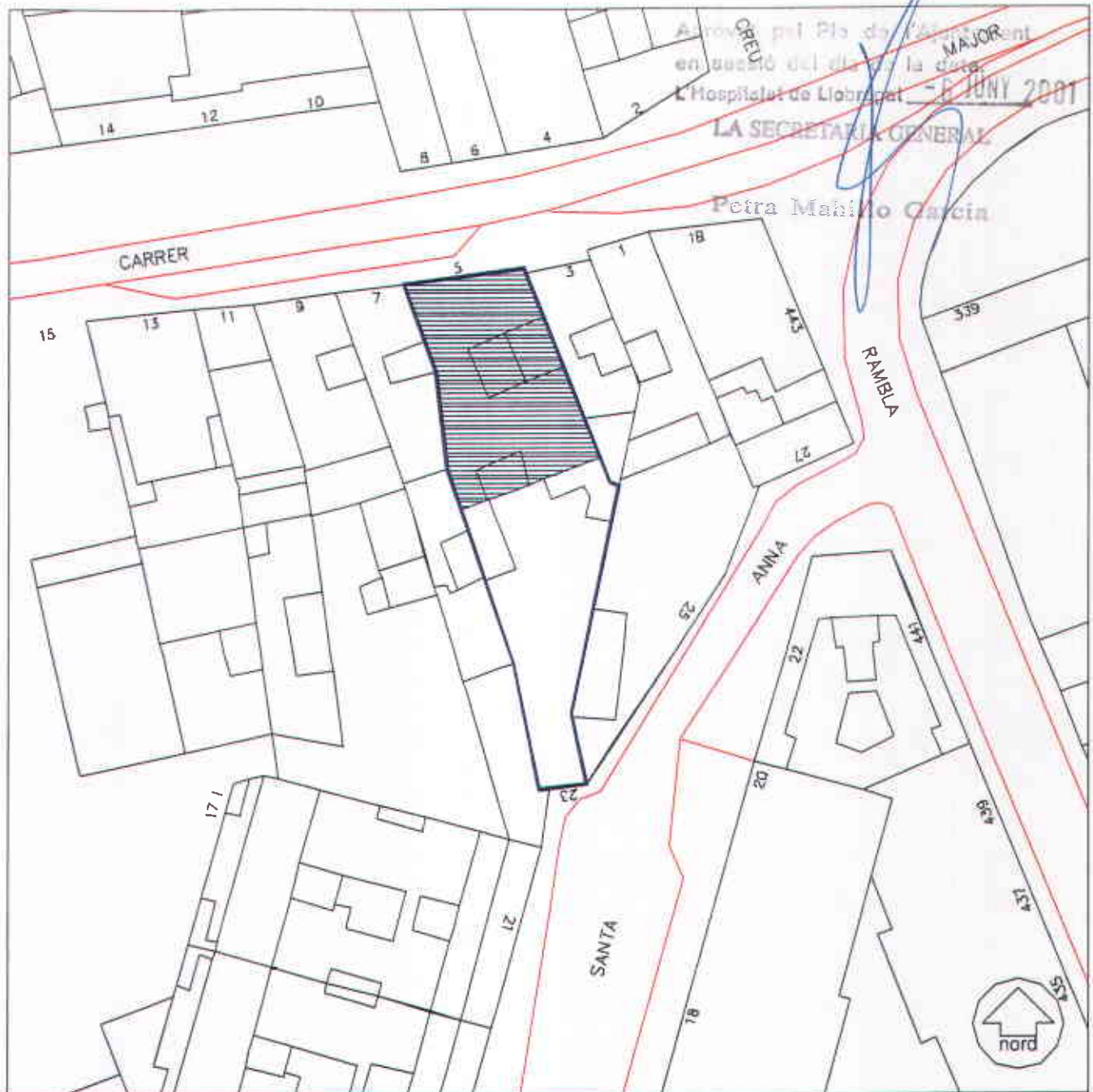
Segons el PGM, la parcel·la es troba qualificada en una zona de densificació urbana semiintensiva (13b). L'edifici protegit ha de passar a ser declarat com a element estructural no substituïble, sotmès a allò establert als criteris de intervenció. En aquest sentit podria ser convenient l'enderroc de la resta de cases de la propietat. Possibilitat de recuperar edificabilitat mitjançant Pla Especial.

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC TEXT REFÓS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Comissió d'Urbanisme de Barcelona 2001

ADREÇA PRINCIPAL : Major, C., 5

ADREÇA SECUNDARIA: Santa Anna, C. de, 23.

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC TEXT REFÓS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Departament de Política Territorial
 i Obres Públiques
 Comissió d'Urbanisme de Barcelona

2001

ADREÇA PRINCIPAL :

Major, C., 5

Aprovet pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

ADREÇA SECUNDARIA:

Santa Anna, C. de, 23

LA SECRETARIA GENERAL

CRONOLOGIA I AUTOR/S:

1887 Construcció original

Petra Mahillo Garcia

Pedro Seseras, enginyer industrial

US ORIGINAL :

Habitatge

US ACTUAL :

Habitatge i comerç a planta baixa.

BIBLIOGRAFIA:

CASAS, 1986 A.

GIMENEZ/LOPEZ/LLOREDA/RUIZ/DOMINGUEZ, 1992.

MARCE, 1980 C.

SALMERON, 1993.

ARXIU:

A.H.H. Expedient 202

BLANCO-ROSALES, inèdit.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data,
L'Hospitalet de Llobregat, 7 d'JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Vista general de la façana (Abril 1996)

CITES:

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001
 LA SECRETARIA GENERAL

(GIMENEZ/LOPEZ/LLOREDA/RUIZ/DOMINGUEZ, 1992)

Petra Mahillo Garcia

"Aquest edifici fou encarregat per Francisco Company i Vergès l'any 1887. Es tracta d'un edifici d'habitatges de planta baixa i dos pisos, entre mitgeres. El mur és encoixinat.

Totes les obertures, llevat de dues de la planta baixa, tenen pilastres a manera d'emmarcament. A la porta d'accés a l'edifici està estucat i a la llinda hi ha un petit relleu amb una floreta i les inicials del comendatari al centre (F.C.). A les finestres balconeres les pilastres són llises culminades per petits capitells corintis, les llindes decorades amb relleus i a cada extrem, una floreta.

A la part inferior dels balcons i la cornisa hi ha carteles amb volutes. Són també força característiques les baranes dels balcons de ferro forjat, molt treballades. Cal dir que a la planta baixa hi ha un mosaic amb una escena del Calvari" p. 64

VALORACIÓ:

El trajecte del carrer Major comprès entre la plaça de l'Ajuntament i la rambla Just Oliveras està conformat per una tipologia edificatòria més heterogènia que la resta del carrer que va des de la mateixa plaça de l'Ajuntament fins a Cornellà. La banda dels números senars, però, conserva edificis d'habitatge originals de final del segle passat i inici de l'actual. D'entre aquests en destaca la casa de renda que comentem, edificada durant el darrer quart del segle XIX, potser la més antiga i sens dubte la de major qualitat arquitectònica.

L'any 1887, Francesc Company i Vergès decidí enderrocar dues casetes de la seva propietat i encarregar la construcció d'un edifici de nova planta. El projecte fou obra de l'enginyer industrial Pere Seseres, qui traçà un plànol de façana força acurat, encara

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament

en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

que sense dibuixar els elements ornamentals. Es tracta d'un exemple paradigmàtic de construcció de casa de renda de certa qualitat, que recorda, per exemple, els edificis que es bastien coetàniament a l'Eixample barceloní. Es per això que no deixa de ser singular que el seu projecte no vagi signat per cap arquitecte, sinó per un enginyer industrial. Caldria conèixer millor quina fou la intervenció d'aquest col·lectiu professional en l'arquitectura no només pública o civil, sinó també, com veiem en aquest cas, domèstica.

L'edifici consta de planta i dos pisos, amb tres obertures per nivell que corresponen a dues botigues i una porta central d'escala als baixos i de tres balcons als nivells superiors. L'accés a les botigues es realitza pujant uns graons, ja que el seu nivell de terra no es correspon amb el del carrer. El plànol del projecte original no recollia aquest extrem i fins i tot les obertures que flanquegen la porta d'escala es concebien com a finestres.

La façana presenta un programa decoratiu que se centra en les obertures i les línies de forjat. A la porta d'escala trobem unes pilastres d'obra estucades i una llinda on al centre apareixen les inicials del propietari i promotor de l'immoble (FC - Francesc Company). Les obertures dels balcons també estan emmarcades per pilastres d'obra estucades, amb uns petits capitells corintis i una llinda amb una sanefa de terracota. D'aquest mateix material, que cal suposar de producció pròpia d'alguna de les fàbriques de l'Hospitalet, són també les cartel·les situades sota les lloses de pedra dels balcons i sota la cornisa, així com les conilleres de ventilació del terrat, el disseny de les quals no coincideix amb el projecte original. La línia de forjat entre els pisos superiors ve marcada per un fris amb motius vegetals. El parament de façana es troba estucat amb línies imitant carreus, encoixinats en el poc tros que es pot apreciar dels baixos.

Les baranes dels balcons són de barrots de fundició, destacant la del primer pis -de balcó corregut- on hi ha un motiu decoratiu que es repeteix simètricament.

La barana del terrat sembla reconstruïda i s'ignora si originalment va ser d'obra -tal i com correspondria al projecte de Pere Seseras- o si va disposar dels típics balustres ceràmics.

Sortosament s'han conservat els elements de fusteria originals de les persianes de llibret, i potser fins i tot de la porta d'escala.

A la façana es troba encastat un mosaic amb una de les escenes del Via-Crucis tal i com succeeix en altres edificis del carrer Major

PROTECCIÓ:

Nivell C

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

CRITERIS D'INTERVENCIÓ:

En conjunt la façana presenta un estat de conservació força bo, mantenint els elements ornamentals originals. Només els aparadors i les botigues dels baixos han alterat la fesomia de l'antiga construcció. Una actuació de restauració de la façana hauria d'eliminar aquests elements afegits, així com evitar el repintat de l'estuc de la façana com ha succeït al nivell de baixos i reintegrar la textura de l'estucat. La resta de la intervenció hauria de limitar-se a la neteja de la façana, amb especial cura i respecte dels elements ceràmics.

Caldria reconstruir la barana del terrat seguint el projecte original o refer-la amb balustres si és que es pot documentar que aquests abans hi havien estat.

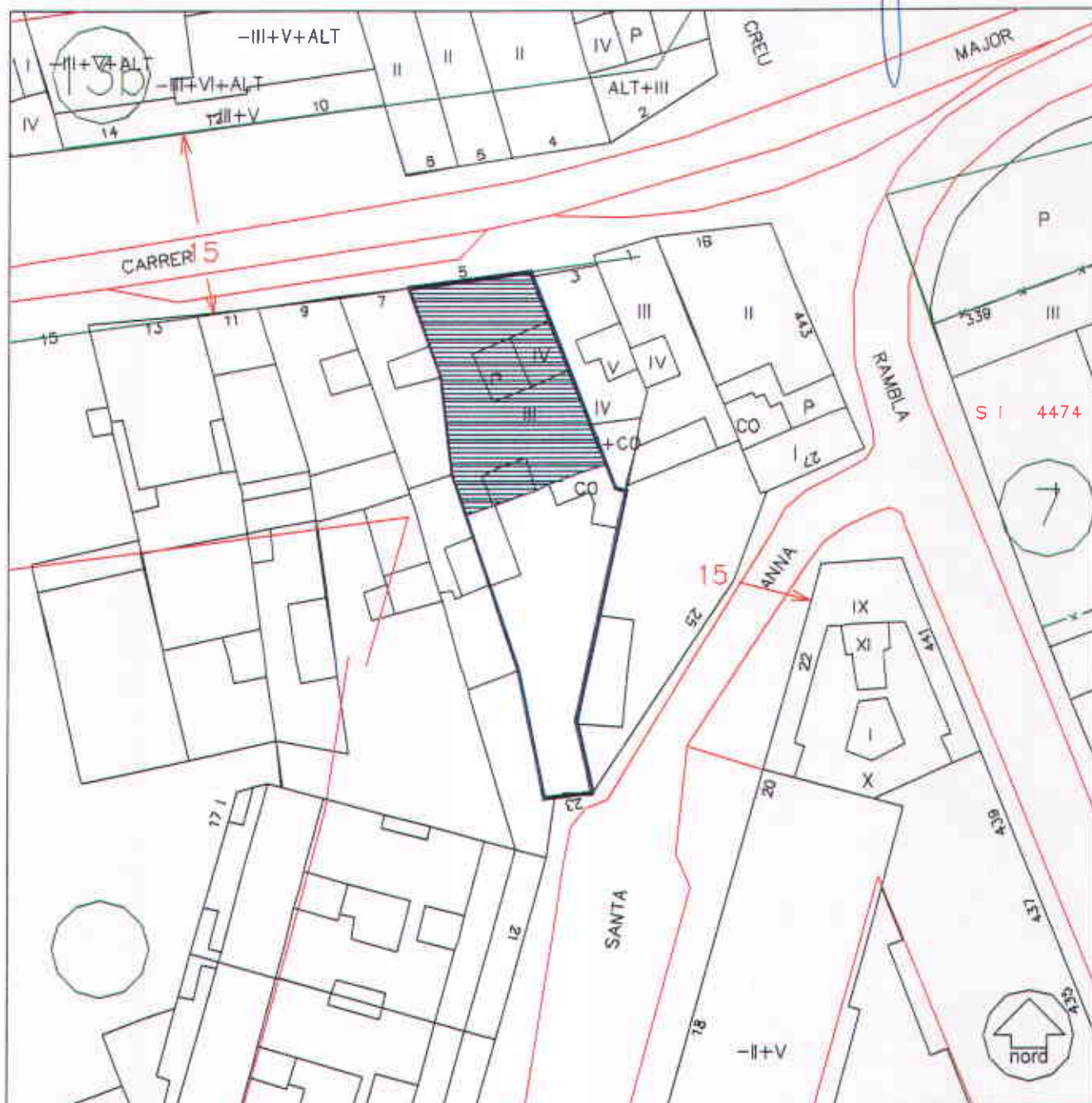
Dibuix de la façana del projecte original (Pedro Seseras, 1887)

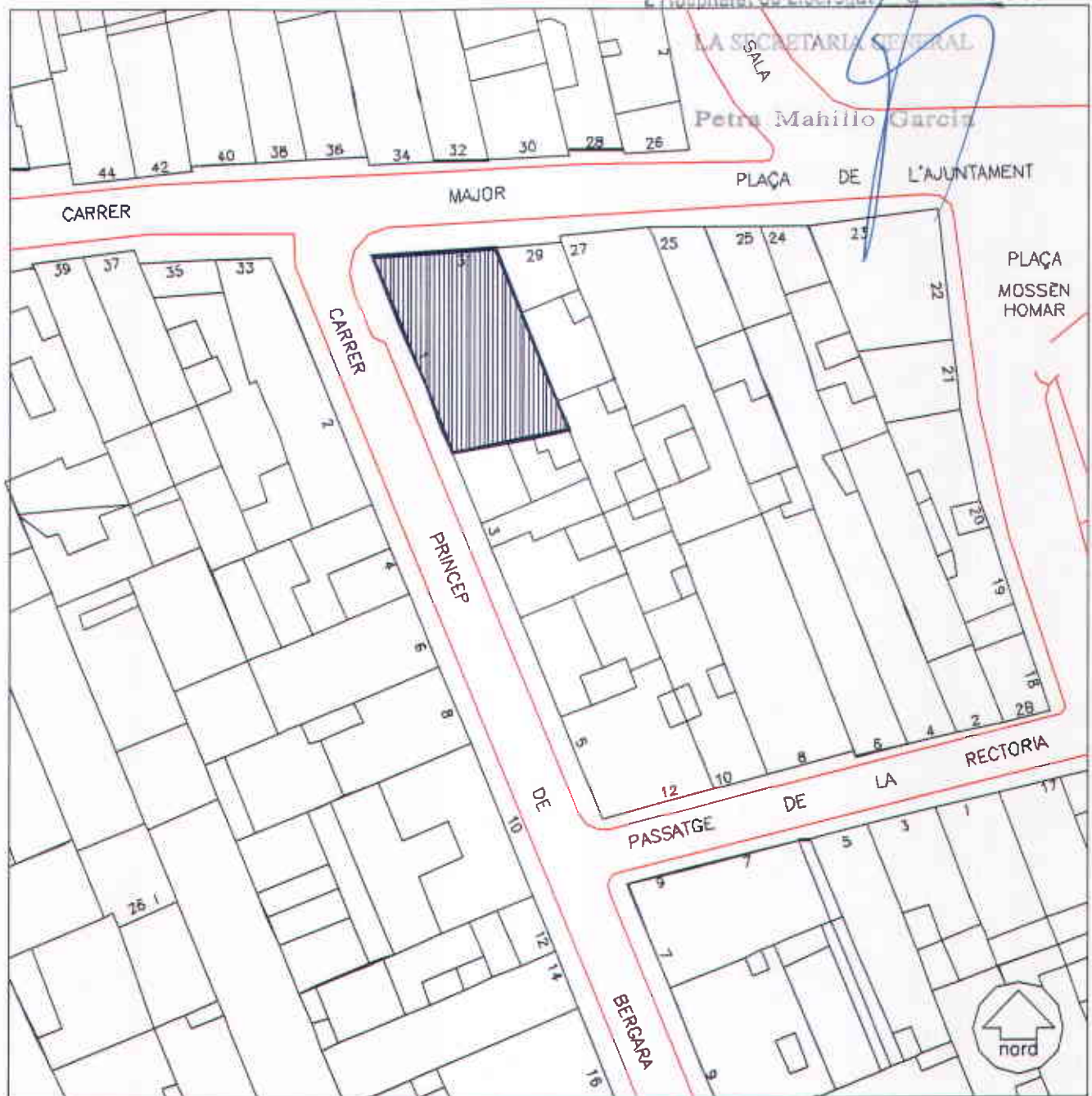
SITUACIÓ URBANÍSTICA:

Actualment, el PGM inclou aquesta finca en la zona de densificació urbana semiintensiva (13b). Segons un Pla Especial es possible recuperar edificabilitat al carrer Major. La resta de la parcel·la pot mantenir qualificació 13b, permetent-se l'edificabilitat amb front al carrer Santa Anna.

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
 en sessió del dia de 16 JUNY 2001
 L'Hospitalet de Llobregat
 LA SECRETARIA GENERAL

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

ADREÇA PRINCIPAL: Major, C., 31

ADREÇA SECUNDARIA: Príncep de Bergara, C. del, 1

Generalitat de Catalunya
 Departament de Política Territorial
PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC TEXT REEÏÓS
 Comissió d'Ordenament del Territori

2001

ADREÇA PRINCIPAL : Major, C., 31

ADREÇA SECUNDARIA: Príncep de Bergara, C. del, 1

CRONOLOGIA I AUTOR/S: 1867

US ORIGINAL : Habitatge

US ACTUAL: Habitatge i comerç a planta baixa.

BIBLIOGRAFIA:

- CASAS, 1986 A.
- MARCE, 1980 C.
- MARTORELL/BOHIGAS/MACKAY, 1985.
- SALMERON, 1993.

ARXIUS:

- AHH, exp. 340
- BLANCO/ROSALES, inèdit.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat, 6 JUNY 2001
LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Aprovet pel Ple de l'Aluntament
 en sessió del dia de la data.
 L'Hospitalet de Llobregat 6 JUNY 2001
 LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Façana que dóna al carrer Príncipe de Bergara (Abril 1996)

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data,
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mabillo Garcia

Vista de la façana principal (Abril 1996)

VALORACIÓ:

Aprobat pel Ple de l'Ajuntament

en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Segons apareix a la façana -sobre les llindes de les obertures dels baixos- l'edifici va ser propietat de Pedro Norta i s'aixecà l'any 1867. Aquesta cronologia és només atribuïble, però, a l'estructura arquitectònica de la casa i al seu front principal del carrer Major. Per contra, la façana que dona al carrer Príncep de Bergara és de factura posterior i correspon a la nova alineació de la propietat al carrer obert amb l'exemple de l'Hospitalet.

L'edifici consta de planta i dos pisos, amb un terrat transitable que té una barana de balustres al carrer Major. El seu accés actual se situa a la façana de Príncep de Bergara i obeeix a la reestructuració parcel·laria de finals del segle XIX.

La façana del carrer Major està constituïda als baixos per carreus regulars ben escairats. Als pisos alts, el parament és de mamposteria, recobert amb un arrebossat força malmès i que ha estat restituït parcialment. Al primer pis s'obren tres balcons amb llosanes de pedra i baranes de fosa. Els brancals i la llinda són de pedra motllurada. Al darrer nivell les obertures són finestres amb una petita barana. El seu emmarcament és també de pedra.

L'any 1893, el propietari Pedro Norta va presentar una instància demanat permís per a edificar un cos adossat a la seva casa, en una petita parcel·la que havia adquirit de l'ajuntament un cop s'havia produït l'obertura del carrer Príncep de Bergara. Amb aquesta adquisició es volia regularitzar la nova línia de façana. Desconeixem si l'obra es va arribar a dur a terme, però el que sí queda clar és que l'alineació amb el carrer Príncep de Bergara es produí a partir del límit de l'antiga casa -sense considerar el cos afegit que demanava Pedro Norta.

D'acord amb el nou moment de construcció, tant la tipologia com materials de la façana de Príncep de Bergara són clarament distints als del carrer Major. Les obertures disposen d'un emmarcat ceràmic, amb unes petites decoracions de pinyes. La constitució murària d'aquest front és de maó.

La part posterior de l'edifici té un petit cos adossat, amb finestrals amb obertura d'arc que donen sobre un petit jardí propi de la finca.

En conjunt es tracta d'una interessant construcció que exemplifica tant el procés de densificació edificatòria del carrer Major produït a des de mitjan del segle XIX, com l'adequació de la propietat a l'obertura dels nous vials projectats en l'eixample del centre.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

PROTECCIÓ:

Nivell D: Façanes.

CRITERIS D'INTERVENCIÓ:

La disparitat tipològica i de materials de les façanes de l'edifici fa que una intervenció de restauració sobre ell hagi de plantejar-se la necessitat o no de diferenciar les distintes cronologies de les façanes.

Quant al front del carrer Major, cal un nou arrebossat del nivell de pisos degut el deteriorament existent de l'actual. El nou rebossat hauria de respectar els emmarcaments de pedra de les obertures. Igualment caldria reintegrar la faixa ceràmica que marca el nivell de forjat. Als baixos, de carreus, només s'ha de permetre la neteja de la pedra amb mètodes no agressius.

A la façana del carrer Príncep de Bergara, la intervenció s'hauria de centrar en l'arrebossat del mur i la restitució d'algun element ceràmic de les obertures que s'hagi malmès. La barana del terrat, d'obra, hauria d'harmonitzar-se amb els mateixos balustres que la del carrer Major.

Respecte al cos posterior que dona al jardinet i el mur de tanca d'aquest, el seu tractament d'arrebossat hauria de ser idèntic al de la façana de Príncep de Bergara.

Caldria una restauració ortodoxa dels finestrals. La porta de ferro del jardí podria ser substituïda per una altra, sempre que mantingués aproximadament el seu caràcter.

Es requereix la redacció d'un Pla Especial que contempli la resolució de l'alineació del carrer i de la línia de coronament dels edificis i estableixi els criteris per a les restauracions, rehabilitacions interiors i qualsevol actuació que modifiqui les estructures que s'aixequen en aquest àmbit.

En cas d'enderroc de la finca, haurà d'anar precedit d'una documentació gràfica (planimètrica i fotogràfica) de l'estat de l'edifici abans de la seva desaparició.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

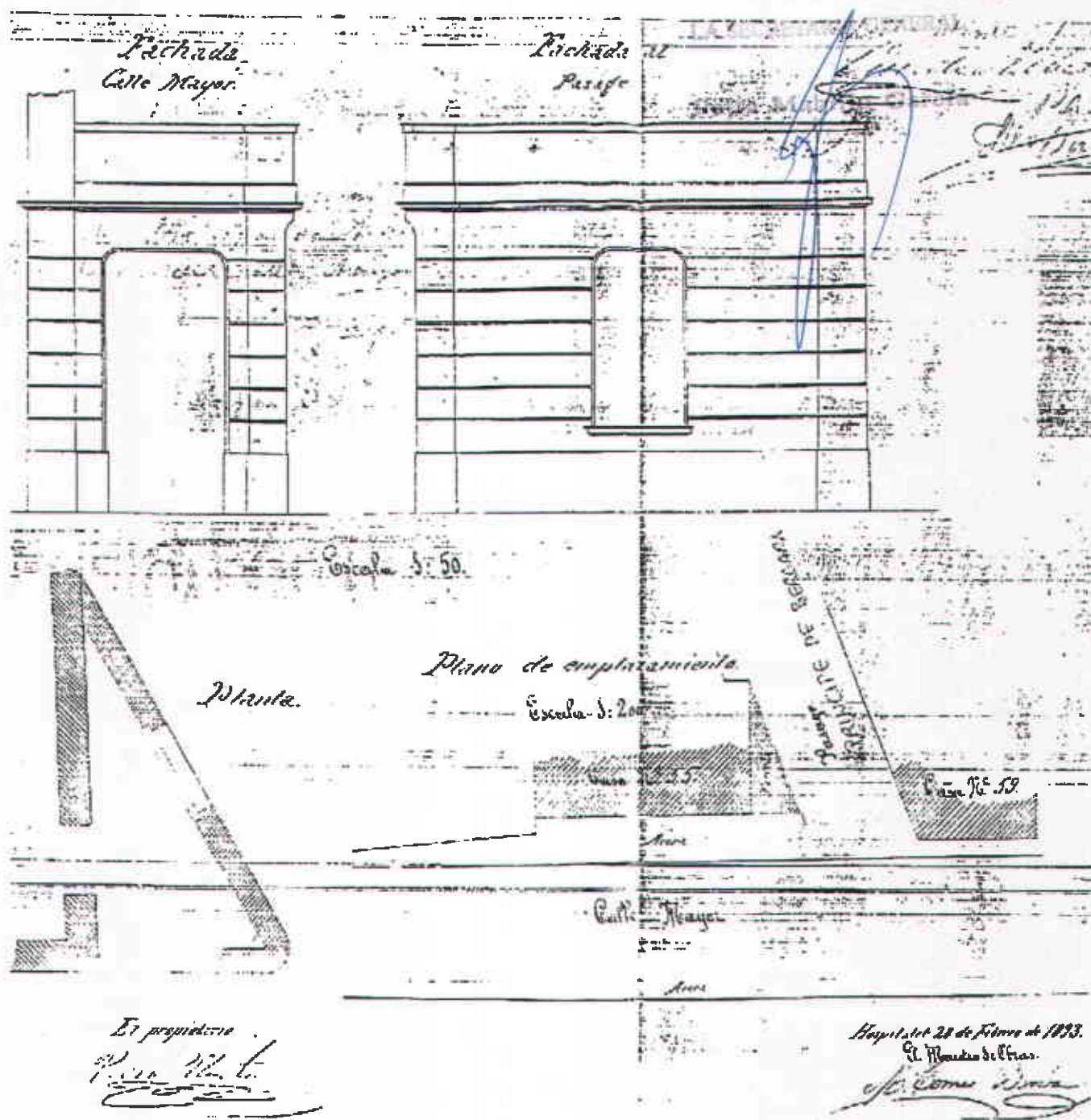
LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

Plànols del projecte per a construir un cos adossat (Mariano Tomàs i Barba, 1897)

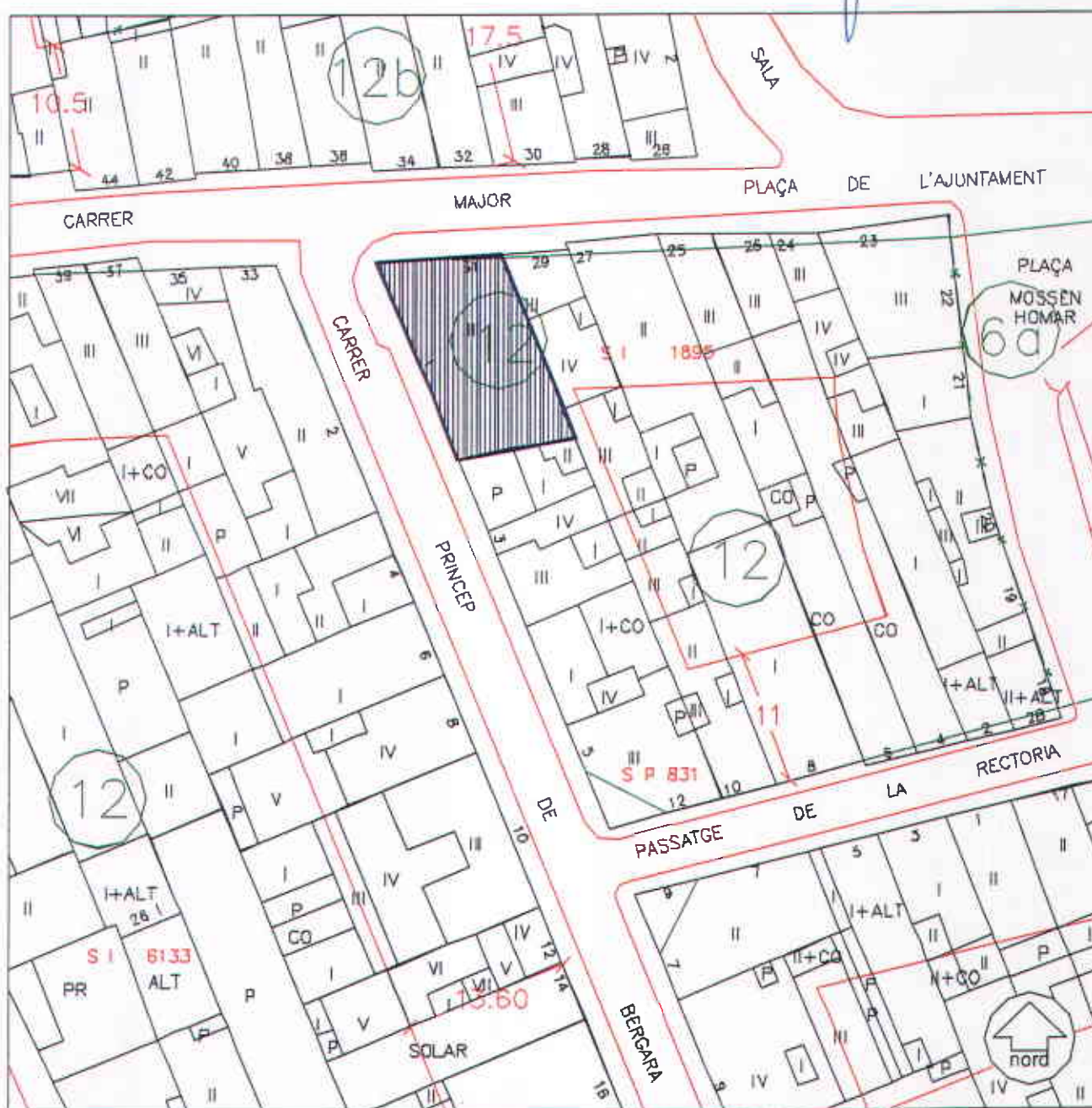

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data,
 L'Hospitalet de Llobregat, - 7 JUNY 2001

SITUACIÓ URBANÍSTICA:

Actualment, aquesta casa està inclosa pel PGM en zona 12 (casc antic/substitució de l'edificació antiga). A la modificació del PGM aprovat definitivament el 7 de novembre de 2000, es manté l'afectació de vial, assimilant la porció d'edifici afectat a la situació urbanística de volum disconforme. D'acord amb la catalogació proposada, (la casa ha de passar a considerar-se a element estructural no substituïble).

LA SECRETARIA GENERAL

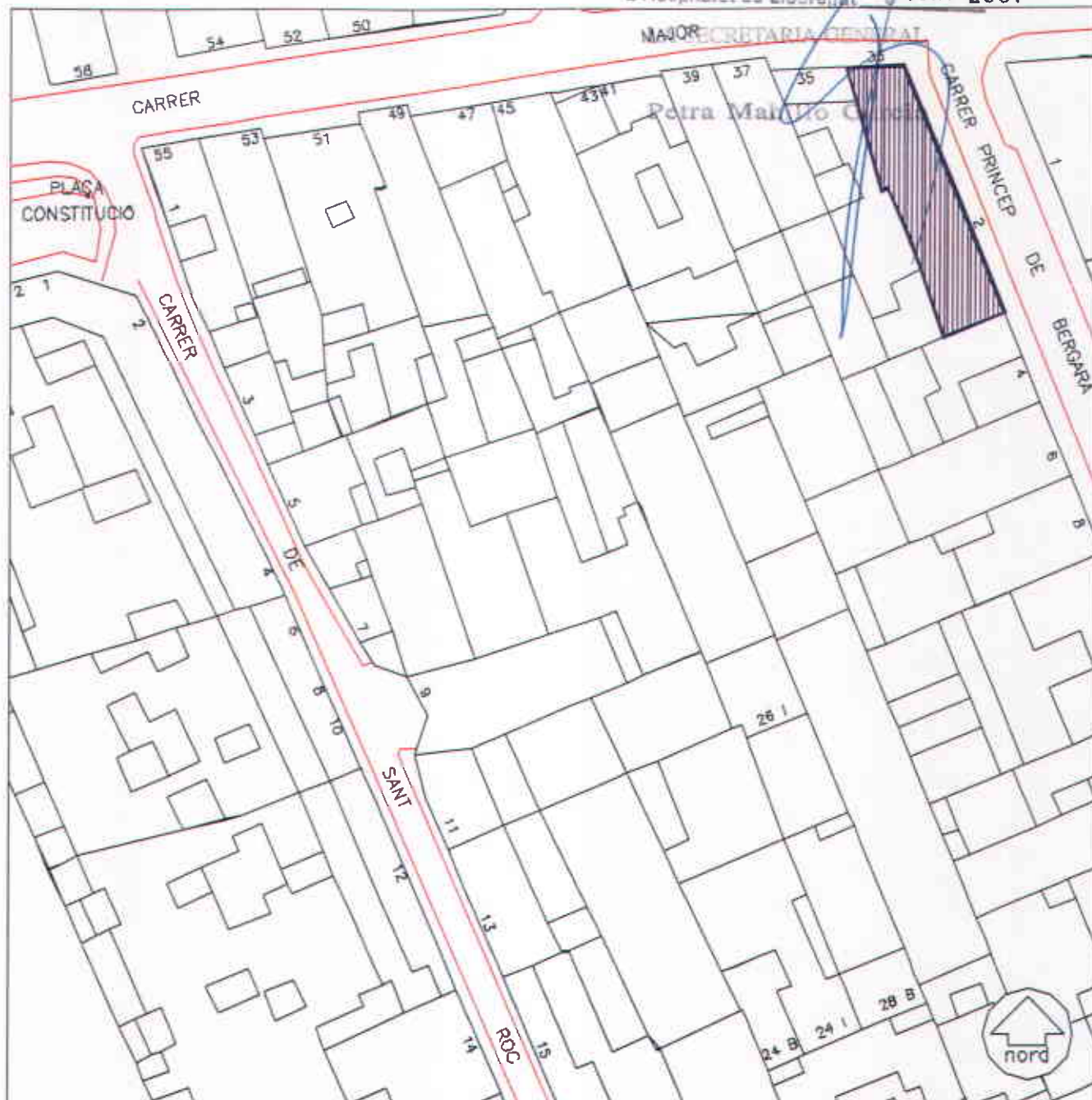

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC
 DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Generalitat de Catalunya
 Obres Públiques
 Comissió d'Urbanisme de Barcelona

2001

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data,
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JULY 2001

ADREÇA PRINCIPAL : Major, C., 33

ADREÇA SECUNDARIA: Príncep de Bergara, C. del, 2

**PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC TEXT REFÓS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT**

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

2001

ADREÇA PRINCIPAL :

Major, C., 33

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data,
L'Hospitalet de Llobregat, 6 JUNY 2001

ADREÇA SECUNDARIA:

Príncep de Bergara, C. del, 2

LA SECRETARIA GENERAL

DENOMINACIÓ:

Pastisseria Santa Eulàlia

Petra Mahillo Garcia

CRONOLOGIA I AUTOR/S:

1902 Projecte

Santiago Burcer (?)

US ORIGINAL :

Habitatge

US ACTUAL :

Habitatge i comerç a planta baixa.

BIBLIOGRAFIA:

CASAS, 1986 A.

GIMENEZ/LOPEZ/LLOREDA/RUIZ/DOMINGUEZ, 1992.

MARCE, 1980 C.

MARTORELL/BOHIGAS/MACKAY, 1985.

SALMERON, 1993.

ARXIUS:

A.H.H. Expedient 663.

Inventariat pel Servei de Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya

BLANCO-ROSALES, inèdit.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data,
 L'Hospitalet de Llobregat, 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahíño Garcia

Vista de la façana principal del carrer Major (Gener 1995)

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data,
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Vista general de l' edifici (Abril 1996)

CITES:

(PEPPA)

Aprobat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat, 7 de JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

"Edificio de inspiración modernista.

Balcón semicircular en fachada principal con barandilla de hierro forjado con motivos vegetales. Adorno neo-barroco en barandilla planta cubierta que incluye escudo Mancomunitat de Catalunya.

Fachada de fábrica de ladrillo".

(GIMENEZ/LOPEZ/LLOREDA/RUIZ/DOMINGUEZ, 1992)

"Casa de planta baixa i pis, entre mitgeres, que fa cantonada amb el carrer Príncep de Bergara. A la façana principal, la planta baixa presenta la porta d'accés a la pastisseria. Aquesta, destaca pel seu treball en fusta i vidre, d'estil modernista. El primer pis té un sol balcó, de base semicircular, amb la inscripció d'unes inicials i la data 1904 a la llosana. La barana és de ferro forjat amb decoració vegetal i floral. La finestra balconera és recorreguda per unes motlures i rematada per una llinda decorada amb fulles i un medalló central. Quatre carteles sostenen la cornisa, a partir de la qual es construeix el coronament de forma ondulant amb acabament floral i un escut de la Mancomunitat de Catalunya al centre.

La façana lateral presenta una major senzillesa formal i estructural. A la unió de les dues façanes hi ha una imatge de Santa Eulàlia, patrona de l'Hospitalet" (p. 125)

VALORACIÓ:

Encara que puntuals i dispersos, l'Hospitalet va conèixer i conserva alguns exemples d'arquitectura modernista que cal valorar com a elements singulars.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

L'any 1902 el propietari Joaquim Piera -veí de Barcelona- es dirigeix al consistori de l'Hospitalet per tal de demanar permís per reconstruir la casa que posseïa al carrer Major cantonada Príncep de Bergara. Els plànols presentats -signats pel facultatiu Santiago Burcer (el cognom és il·legible) dibuixen un edifici de planta i pis, amb una façana al carrer Major on s'endevina una voluntat de significació ornamental, encara que s'assembla poc aquell que realment es realitzà

L'execució de l'obra -que s'allargà fins 1904 si hem de fer cas de la placa ceràmica de la mènsula del balcó- emfasitzà la façana principal amb el treball de l'obra vista combinat amb la pedra artificial de les pilastres adossades a la mitgera i a tocar de la façana. Com a elements singulars destaca el balcó semicircular, i el coronament curvilini a la barana del terrat, on s'inscriu un escut de Catalunya. Malauradament, els baixos han estat reformats: s'ha perdut la porta original i el parament s'ha recobert.

En principi, el projecte original no recull la solució de la botiga oberta als dos carrers just a la cantonada i hem de creure que aquesta actuació va ser posterior. Caldria més informació sobre aquest extrem, així com de la fusteria d'estil modernista dels aparadors, que no ha pogut ser trobada en aquest estadi de la recerca i que podria completar-se en el moment que es plantegés de dur a terme una intervenció intensiva en la finca.

La façana que dona a Príncep de Bergara no disposa de cap tractament ornamental específic. Es d'obra de fàbrica i sembla haver patit alguna reordenació de les obertures.

A la cantonada hi ha afegida una petita imatge de terracota de Santa Eulàlia, patrona de la ciutat i que dona nom al comerç situat als baixos. La seva cronologia sembla posterior a la del bastiment de l'edifici.

PROTECCIÓ:

Nivell C: Tipologia i Façanes

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JULY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

CRITERIS D'INTERVENCIÓ:

La façana principal té un clar programa decoratiu basat en l'ús de l'obra vista i els elements decoratius ceràmics o de pedra artificial. Aquest programa fou dissortadament trencat per l'actuació de reforma dels baixos. Caldria retornar el seu aspecte homogeni a la façana suprimint el revestiment del mur i projectant les pilastres encoixinades fins al terra. El projecte original no ajuda a imaginar-se la porta d'accés. Podria mantenir-se la porta lateral del carrer Príncep de Bergara, seguint el mateix projecte que el de la façana principal.

Es requereix la redacció d'un Plà Especial que contempli la resolució de l'alineació del carrer i de la línia de coronament dels edificis i estableixi els criteris per a les restauracions, rehabilitacions interiors i qualsevol actuació que modifiqui les estructures que s'aixequen en aquest àmbit.

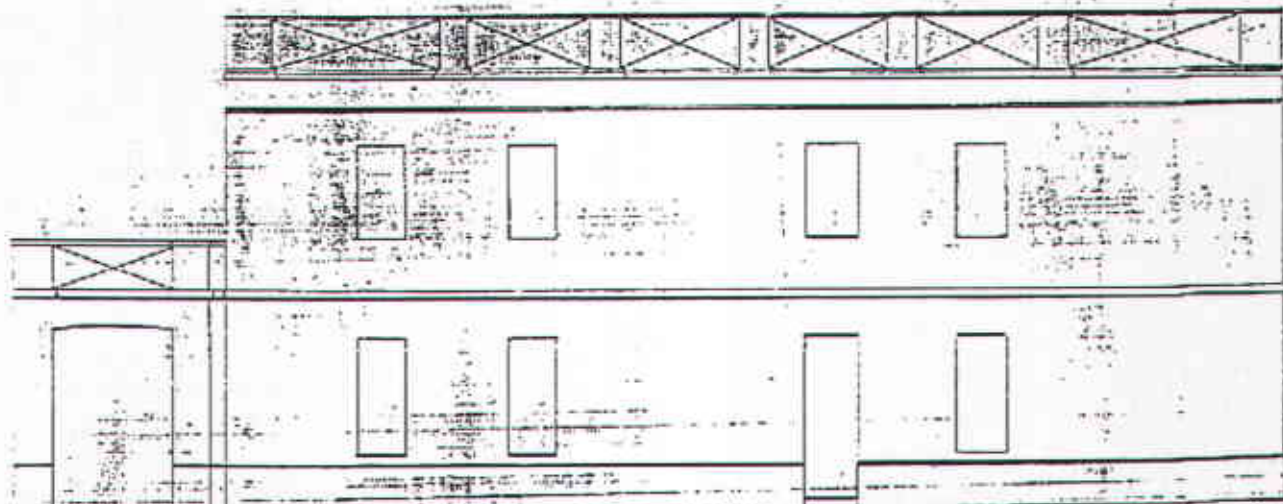
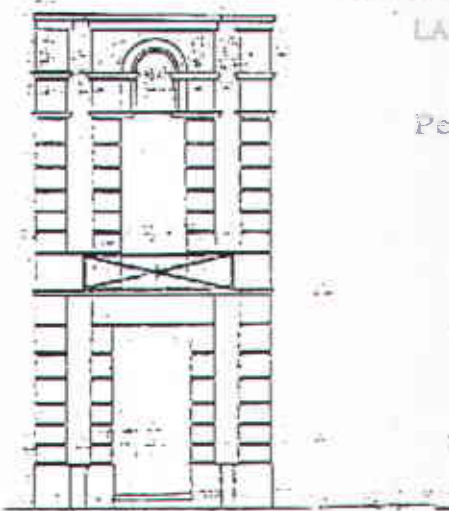
En cas d'enderroc de la finca, haurà d'anar precedit d'una documentació gràfica (planimètrica i fotogràfica) de l'estat de l'edifici abans de la seva desaparició.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia 10 de juny de 2001
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Aprubado en la sesion de 28 de Noviembre de 1902

*El Alcalde
Eusebio Llorens*

*El Secretario
Pablo Fort*

Plànols del projecte original (Santiago Rovira 1902)

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament

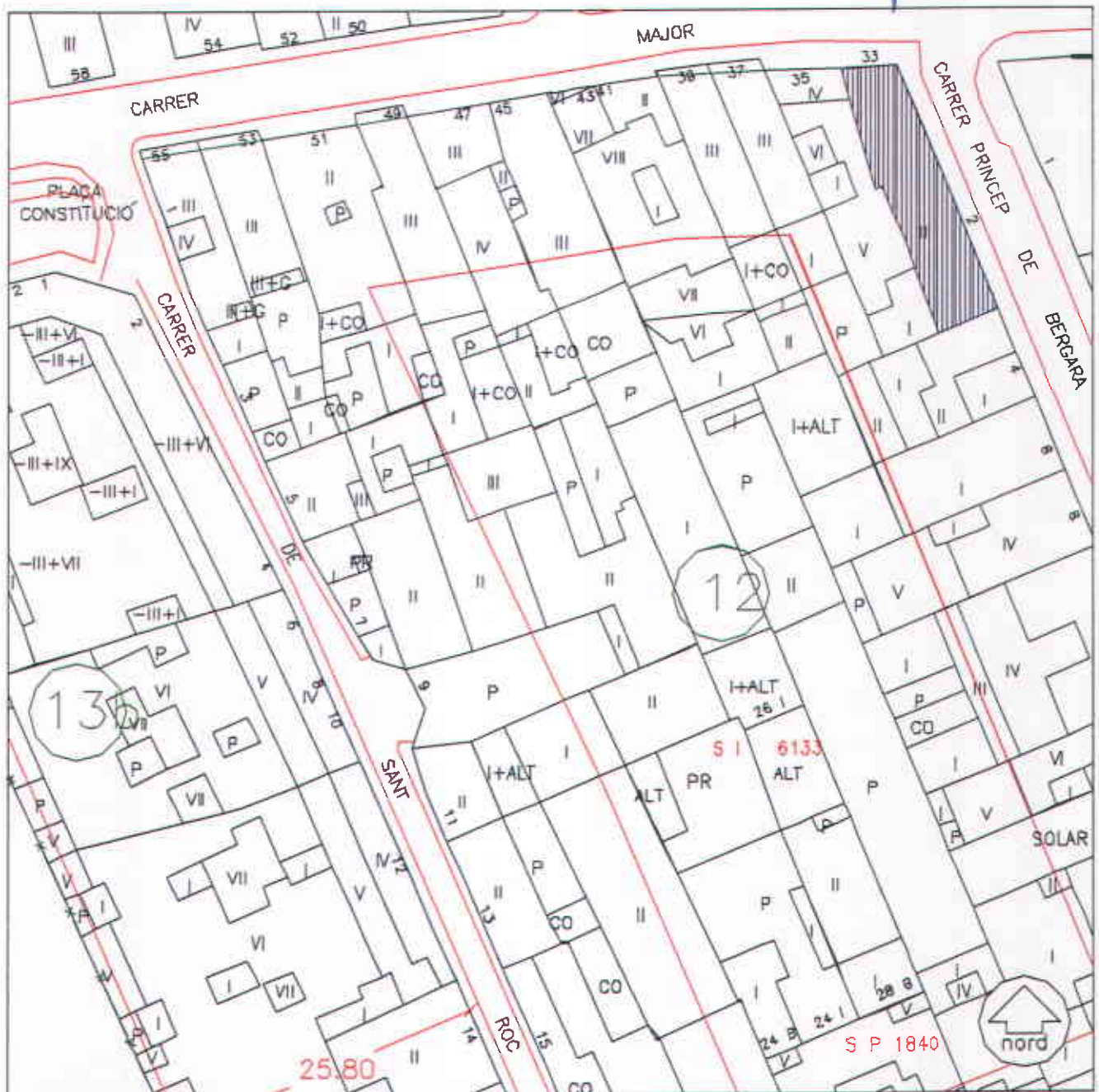
en sessió del dia de la data,

L'Hospitalet de Llobregat

6 JUNY 2001

SITUACIÓ URBANÍSTICA:

Actualment, aquesta casa està inclosa pel PGM en zona 12 (casó antic substituït de l'edificació antiga), a la modificació del PGM aprovat definitivament el 7 de novembre s'aprova la desafectació del xamfrà amb el carrer Major i Príncep de Bergara. D'acord amb la catalogació proposada, la casa ha de passar a considerar-se a element estructural no substituïble. També s'estarà a allò establert a Normativa Estètica del Sector Centre (NESC).

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC TEXT REFÓS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Generalitat de Catalunya
 Departament de Política Territorial
 i Obres Públiques

2001

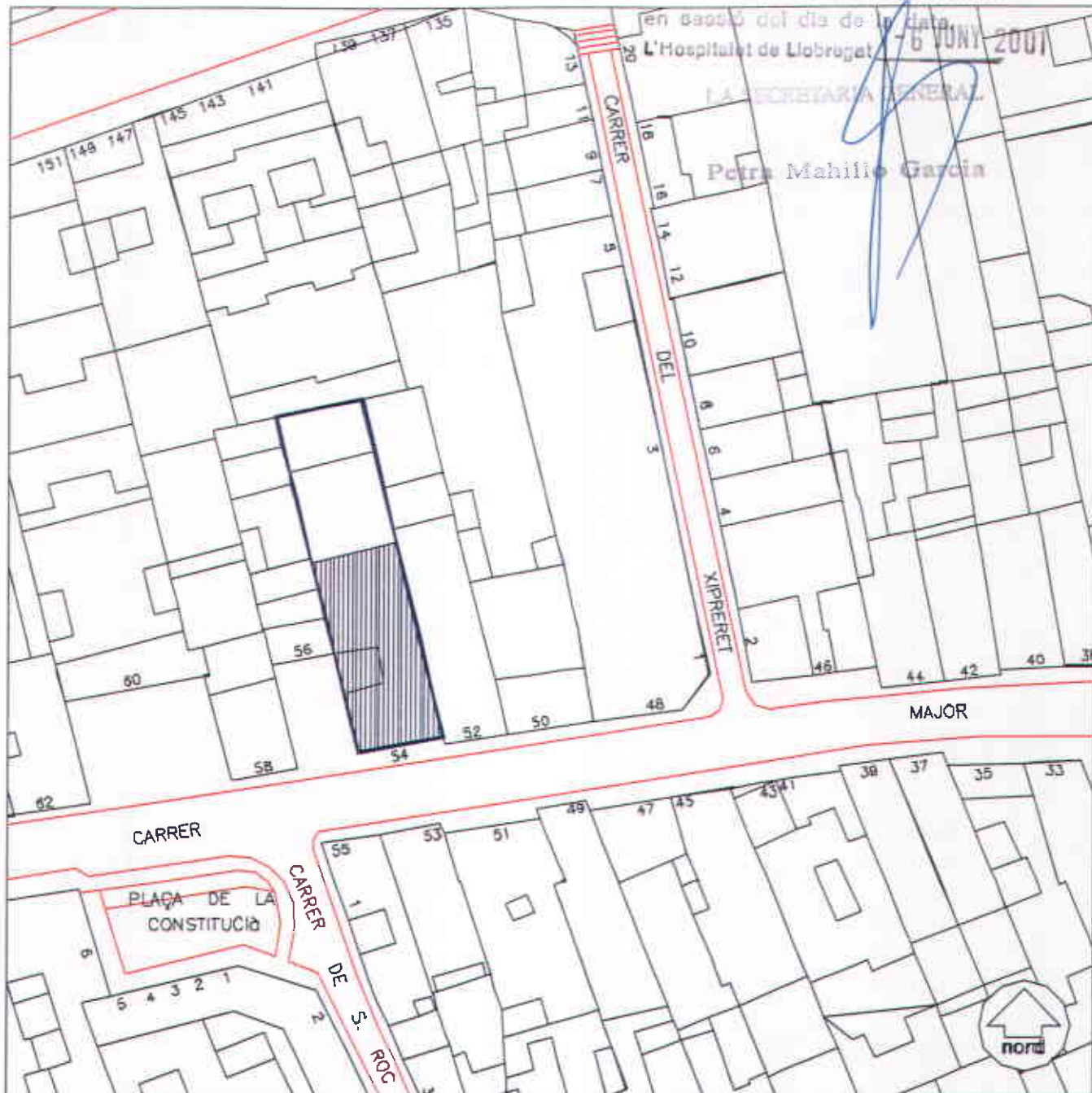
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament

en base al dia de la data 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

ADREÇA PRINCIPAL : Major, C., 54

ADREÇA PRINCIPAL: Major, C., 54

DENOMINACIÓ: Can Casas (antiga casa Macario Golferichs)

CRONOLOGIA I AUTOR/S: 1904 Projecte
Mariano Tomàs i Barba, mestre d'obres
1954 Reforma

US ORIGINAL: Habitatge

US ACTUAL: Seu del Centre d'Estudis de l'Hospitalet i dels Amics de l'Opera.

Aprobat pel Pla de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Masullo Garcia

BIBLIOGRAFIA:

CASAS, 1986 A.
GIMENEZ/LOPEZ/LLOREDA/RUIZ/DOMINGUEZ, 1992.
Hospitalet, 1981.
Hospitalet, 1987.
MARCE, 1980 C.
MARTORELL/BOHIGAS/MACKAY, 1985.
SALMERON, 1991.

ARXIU:

A.H.H. Expedient 749.
AHUAD del COAC, 1980, fitxa 24.
BLANCO/ROSALES, inèdit.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Detall de la façana on s'observa l'ús del maó i la decoració ceràmica (Abril 1996)

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data,
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahina Garcia

Vista general de la façana (Abril 1996)

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC - TEXT REFÓS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Generalitat de Catalunya
 Departament de Política Territorial
 i Obres Públiques
 Comissió d'Urbanisme de Barcelona

2001

CITES:

(PEPPA)

Aprobat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

"Edificio modernista de inspiración mudéjar, realizado en ladrillo visto y cerámica vidriada.

En la planta baja los huecos de entrada culminan en un arco ojival, estando uno de ellos actualmente tapado por un cartel publicitario que desvirtúa la fachada. Los restantes huecos están divididos en dos por un pilarcillo central de ladrillo, quedando dos arcos formados por el mismo ladrillo de la fachada, colocado de forma escalonada y siguiendo una figura ojival.

Como separación entre planta y planta, están colocadas unas franjas de cerámica vidriada con motivos ornamentales florales; el mismo motivo (en forma de pequeños rombos) se repite encima de cada hueco.

En la primera planta hay una imagen de la Virgen, de cerámica.

De la parte superior sobresale una cornisa.

Escalera en buen estado.

Nota: Queda una medianera al descubierto, debido al cambio de alineación de la calle Mayor.

Comprobar función de soporte del machón que sobresale en la parte lateral izquierda de la fachada".

(CASAS, 1986 A)

"Façana d'època modernista i d'aire goticitzant" (p. 22)

[referent al carrer Major] "Del seu aspecte antic, ben poca cosa queda, mig afectat com està per un antic pla urbanístic que només va tenir en compte els perjudicis de l'estretor i no va considerar la seva estructura, digna de respecte. Les cases antigues que encara s'aguanten daten, en molts casos, del segle XVIII, com podem comprovar per les dates gravades a les llindes o esgrafiades" (p. 22)

(Hospitalet, 1981)

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data,
L'Hospitalet de Llobregat, 7 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

"Correspon a la moda de l'arquitectura inspirada en models àrabs que dominà des de l'Exposició Universal del 1888" (punt 24)

(GIMENEZ/LOPEZ/LLOREDA/RUIZ/DOMINGUEZ, 1992)

"El 1904, Macario Golferichs demanà l'enderrocament de la casa existent a la seva parcel·la per construir-ne una de nova. Un cop concedit el permís, començà a aixecar un edifici de planta baixa i pis, destinat a habitatge, que més tard, s'ampliaria a un segon pis. Quan hi havia la botiga de queviures aquest edifici era conegut com Can Generós. En canviar de propietari, la gent començà a anomenar-lo Can Casas. El fet que es pugui veure la paret entremitgera respon al canvi d'alineació del carrer.

Es tracta d'un edifici de planta baixa i dos pisos, que respon a una concepció d'influències clarament neomodèjars. Una mostra la trobem en la forma d'arc ogival que adopten la porta d'accés a l'habitatge i la de l'estanc. La ceràmica és l'element destacat de la façana, utilitzada en franges de diferent composició per separar els diferents nivells. Les tonalitats són blau, groc, verd i blanc, destacant sobre el marró el mur construït en maó vist. Les finestres són un altre element que ens recorda l'art àrab, al ser insertades en arcs esglaonats i agrupades de dues en dues, envoltant-se de sanefes de maó i elements ceràmics. Destaquen les quatre rajoles que formen un medalló i les flors insertades al pilar d'unió de les finestres.

Totes les finestres tenen una forma d'arc fals i són emmarcades per una motllura ceràmica.

Al centre de la façana, entre els dos grups de finestres del primer pis, es pot veure la imatge de la Verge de Montserrat amb les muntanyes al fons" (p. 67)

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

VALORACIÓ:

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data:
 L'Hospitalet de Llobregat, 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Edifici de nova planta, construït a partir de 1904 quan el seu propietari -Macari Golferichs- enderrocà les cases en estat ruï nós que tenia al carrer Major i encarregà el projecte d'una nova casa al mestre d'obres i arquitecte municipal de l'Hospitalet Mariano Tomàs i Barba.

Es tracta d'un altre exemple d'arquitectura de substitució, on el nou immoble bastit segueix el corrent modernista, i trenca l'estètica dels vells edificis que l'envolten per esdevenir singular des del primer moment.

L'edifici combina dos recursos historicistes típics del modernisme com és l'arquitectura gòtica -vegeu els arcs apuntats dels baixos- i la neoàrab -finestres d'arc fals i joc del mosaic. Tant el treball de l'obra vista com els elements ceràmics atorguen, però, una qualitat notable a la façana.

En principi, el projecte original preveia només la construcció d'un immoble de planta baixa i pis. S'ignora la data de l'aixecament del segon pis, que podria haver-se produït amb relativa posterioritat. Això explicaria la presència del matxò de la façana -altrament inexplicable- encara que no l'homogeneïtat de les rajoles de València de les franges decorades. Bé podria ser que aquestes es col.loquessin de nou durant les obres de remunta.

Entre les rajoles, destaca un plafó central representant la verge de Montserrat, també de factura posterior, i que podria haver estat col.locat l'any 1954, data d'unes obres de reforma poc documentades.

Aquesta aproximació de Mariano Tomàs i Barba al llenguatge modernista tingué continuïtat en d'altres cases de l'Hospitalet, en especial les bastides a la Rambla Just Oliveras.

PROTECCIÓ:

Nivell C

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data **6 JUNY 2001**
 L'Hospitalet de Llobregat

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

CRITERIS D'INTERVENCIÓ:

La façana -encara que construïda en dos moments diferents- no ha de patir cap mutilació ni nova addició i la seva restauració ha de ser ortodoxa. En cas de desprendiment d'algun motiu ceràmic caldria la seva reposició mimètica.

Quant a la mitgera resultant de la nova alineació enretirada de l'edifici número 56 del carrer Major cal un tractament de façana exterior consolidada.

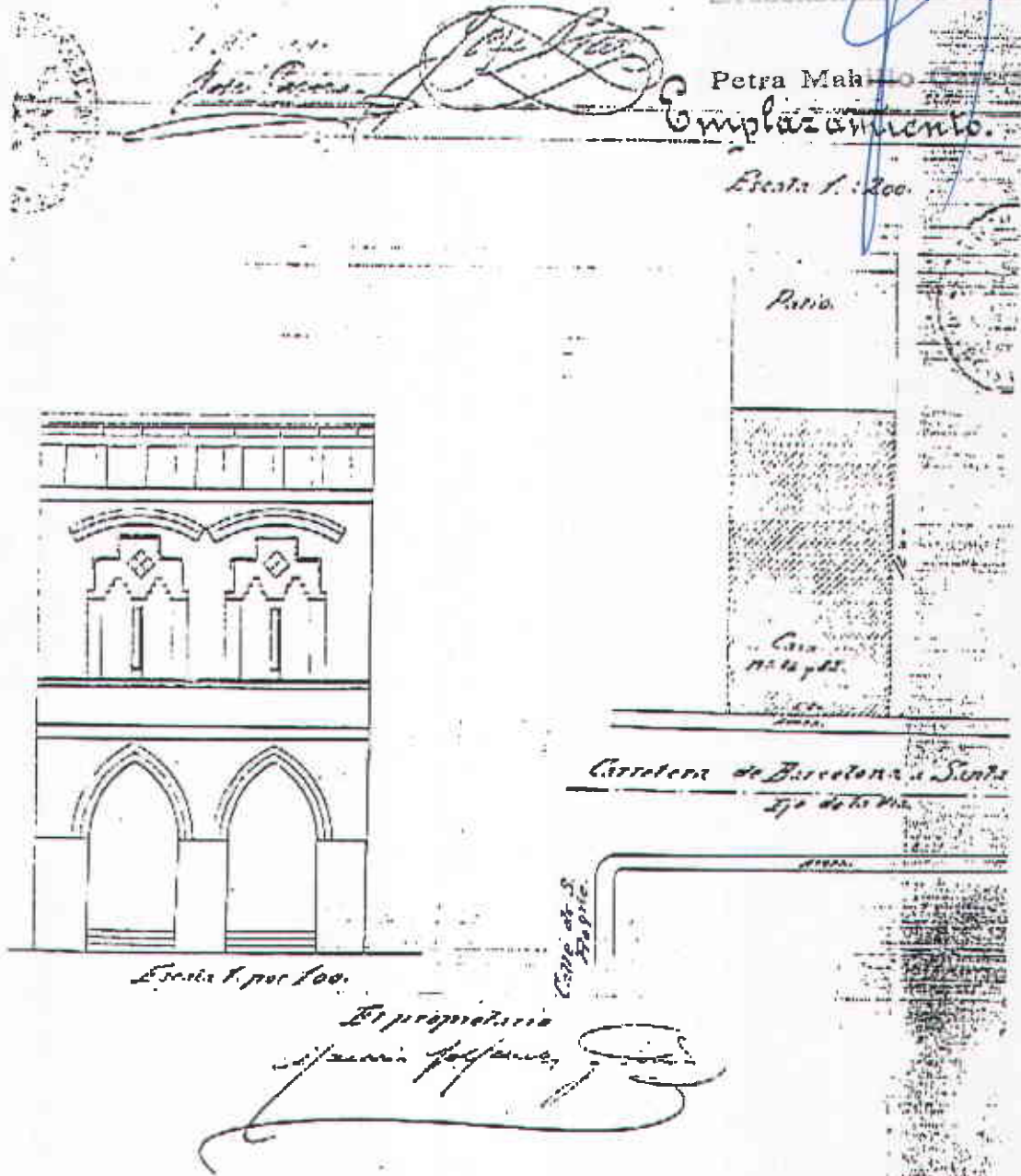
Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mah

Implantamiento.

Escala 1:200.

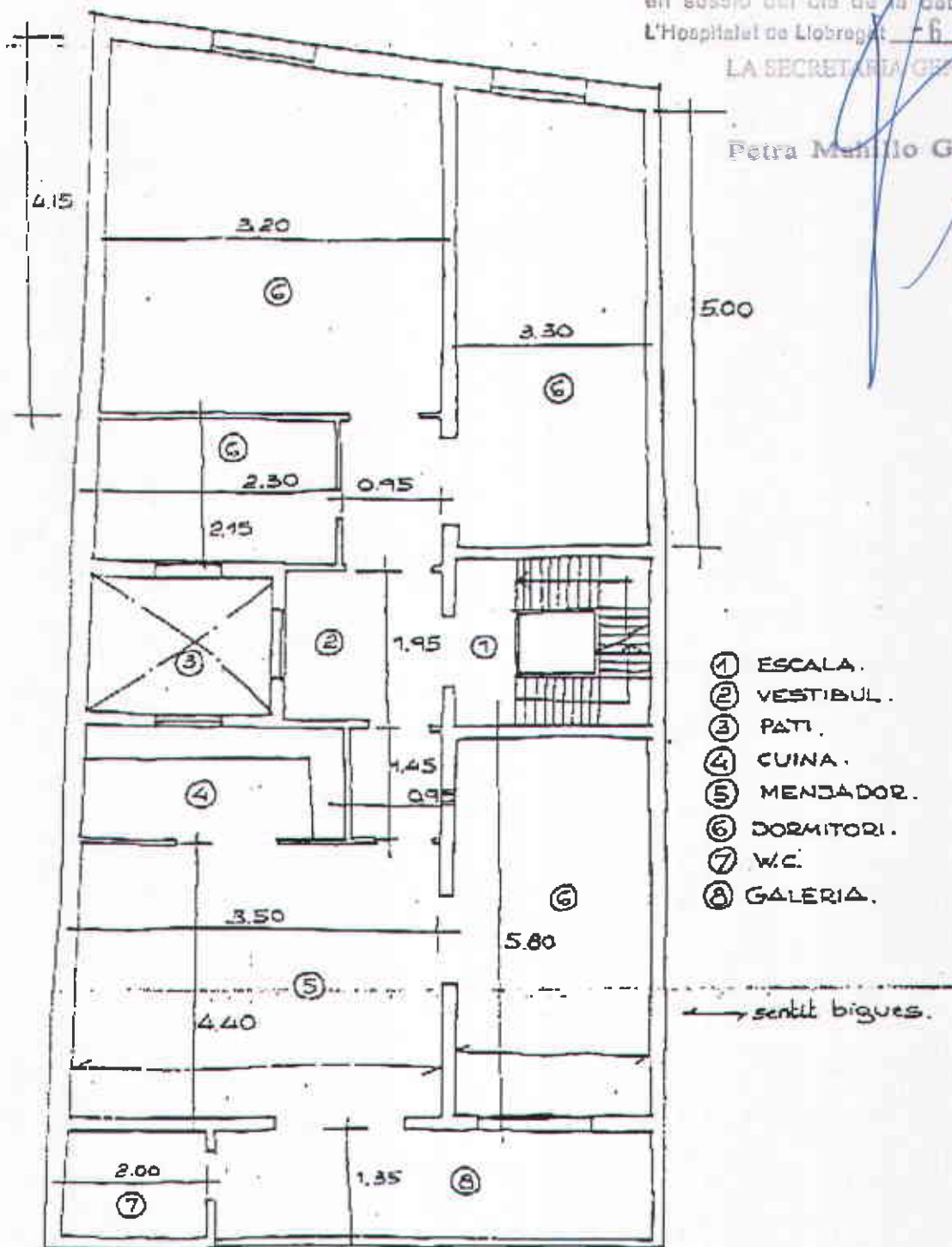
Plànols del projecte original al qual posteriorment se li afegiria una planta (Mariano Tomàs i Barba, 1901)

Aprovet pel Pla de l'Atentament
en sessió del dia de la data.
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Manillo Garcia

PLANTA TIPUS

Croquis de la planta tipus (PEPPA, 1987)

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

SITUACIÓ URBANÍSTICA:

Actualment la finca es troba inclosa pel PGM en zona 12b (casc antic conservació del casc històric). D'acord amb la catalogació proposada, l'edifici ha de passar a considerar-se element estructural no substituïble.

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC TEXT REFÓS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Comissió d'Urbanisme de Barcelona 2001